
Aika 4.6.2024 klo 17.00-17.26
Paikka Urpolan Kartano, Perkiöntie 14, Urpola, Humppila

KÄSITELLYT ASIAT

- § Asia
- 52 KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS
- 53 PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALINTA JA PÄÄTÖSTEN TIEDOKSIANTO
- 54 AIKUISTEN PERUSOPETUKSEN KÄYNNISTÄMINEN
- 55 FORSSAN KAUPUNGILTA OSTETTAVA MÄÄRÄALA
- 56 KAHDEN HENGEN NEUVOTTELUKUUTION HANKINTA
- 57 M1 LUOKAN 1+8 PAIKKAISEN PAKETTIAUTON HANKINTA
- 58 ITSEOIKAISU HANKINTAPÄÄTÖKSEEN 7.5.2024 45 §
- 59 TALOUSPÄÄLLIKÖN TOIMI
- 60 ESIMIESTYÖN, JOHTAMISEN JA LIIKETOIMINNAN PÄÄTOIMISEN TUNTIOPETTAJAN VALINTA
- 61 SIIVOOJAN TOIMI
- 62 LASKENTASIHTEERIN TOIMI
- 63 IRTISANOUTUMINEN
- 64 IRTISANOUTUMINEN
- 65 PÄÄTÖKSET, KIRJELMÄT JA TIEDOTUKSET

OSALLISTUJAT**JÄSENET LÄSNÄ**

Anttila Sirkka-Liisa	Puheenjohtaja	
Huhtanen Marko	Jäsen	
Koski Hannu	Jäsen	
Kosunen Taru	Jäsen	
Lehtinen Riina	Jäsen	Etänä
Leppälahti Markku	Jäsen	
Marjamäki-Vuorenpää Susanna	Jäsen	
Mattila Sami	Jäsen	
Perälä Jukka	1. varapuheenjohtaja	
Rintamaa Mauri	Jäsen	
Ryhtä Riitta	Jäsen	

MUUT LÄSNÄ

Järvinen Eino	Valtuuston pj
Vehmaa Simo	Valtuuston 1. vpj
Silvius Maaria	Yhtymäjohtaja
Paassilta Tanja	Elinvoimajohtaja

POISSA

Fonsell'-Laurila Kati	Valtuuston 2. vpj
-----------------------	-------------------

§ 52**KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS**

Yhtymähallituksen kokous on kutsuttu koolle hallintosäännön mukaisesti ja se on päätösvaltainen kuusijäsenenä.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Päätösesitys Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös Hyväksyttiin.

§ 53**PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALINTA JA PÄÄTÖSTEN TIEDOKSIANTO**

Tämän kokouksen pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä kuntayhtymän verkkosivuilla pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Päätösesitys Valitaan tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajat.

Päätös Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Jukka Perälä ja Mauri Rintamaa. Hallintosäännön 140 § mukaan pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti 7.6.2024.

§ 54**AIKUISTEN PERUSOPETUKSEN KÄYNNISTÄMINEN**

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuusto on hyväksynyt kuntayhtymän perussopimuksen muutoksen kokouksessaan 16.5.2024. Perussopimuksen muutos mahdollistaa aikuisten perusopetuksen järjestämisen ja valtuusto on päättänyt, että aikuisten perusopetus aloitetaan elokuussa 2024. Perusopetukseen tulee laatia ja hyväksyä paikallinen opetussuunnitelma.

Paikallinen opetussuunnitelma täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita paikallisesta näkökulmasta. Paikallisessa opetussuunnitelmassa luodaan yhteinen perusta aikuisten perusopetuksen toteuttamiselle. Se on työkalu, joka määrittää opetuksen järjestäjän toimintaa ja oppilaitoksen työtä. Paikallinen opetussuunnitelma liittyy aikuisten perusopetuksen koulutuksen järjestäjän omistajakuntien toimintaan ja sen kautta voidaan myös luoda tavoitteita ja arvioida. Opetussuunnitelmaa tarkastellaan vuosittain ja päivitetään tarpeen mukaan.

Opetuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman ja sitä tarkentavan lukuvuosisuunnitelman sekä muut tarvittavat suunnitelmat aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita noudattaen. Asiakirjat ovat liitteinä.

Opetuksen järjestäjä huolehtii paikallisen toimintaympäristön huomioon ottamisesta, kielivalinnoista, opetussuunnitelman muodosta, henkilöstön suunnittelu- ja kehittämisvastuusta, opiskeluhuollon järjestämisestä ja kotoutumista edistävistä toiminnoista suunnitelmaa laadittaessa.

Opetuksen järjestäjä päättää lukutaitovaiheen, alkuvaiheen ja päättövaiheen opetustarjonnasta sekä täydentävistä suunnitelmista ja ohjelmista sekä mahdollisista muista paikallisista ratkaisuista.

Aikuisten perusopetukselle pitää olla laadittuna ja hyväksyttynä opetussuunnitelma Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2017) mukaisesti, jotta opetuksen voi aloittaa. Aikuisten perusopetus on kurssimuotoista ja näistä opiskelijoista opetuksen järjestäjä saa rahoituksen suoritettujen kurssien mukaan. Koska perusopetus alkaa elokuussa, suoritettuja kursseja tulee ennakoidusti loppuvuodesta. Tämä tarkoittaa, että rahoitus tulee kuntayhtymään takautuvasti, mikä aiheuttaa muutostarpeen kuluun vuoden talousarvioon. Asia käsitellään talousarvion muutosesityksessä.

Aikuisten perusopetuksesta on tarkoitus tulla kuntayhtymän vakituista toimintaa. Tämän vuoksi yhtymähallituksen tulee perustaa tehtävää varten päätoimisen tuntiopettajan virkasuhde. Avataan vakinaisen tuntiopettajan virkasuhde hakuun ja täytetään se syksyn aikana.

Liite1: Aikuisten perusopetuksen paikallinen opetussuunnitelma

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Päätösesitys Hyväksytään paikallinen opetussuunnitelma liitteineen. Huomioidaan perusopetuksesta aiheutuva muutostarve kuluun vuoden talousarvion muutosesityksen yhteydessä. Perustetaan päätoimisen tuntiopettajan virkasuhde perusopetukseen ja avataan se hakuun.

Päätös Hyväksyttiin.

§ 55**FORSSAN KAUPUNGILTA OSTETTAVA MÄÄRÄALA**

Forssan kaupungin 23.10.2023 voimaan tullessa asemakaavassa (Korkeavaha II C) sekä siinä osoitetussa sitovassa tonttijaossa on osoitettu uusi tuleva YO-1/s tontti 61-4-364-2, jonka pinta-ala on noin 35307 m². Tontin osalta noin 33771 m² tontista 61-4-364-1 omistaa LHKK ja noin 1536 m² rekisteriyksiköstä 61-4-9903-0 Korkeavahan Puistot.

Asemakaavan mukaisen rekisteritontin muodostaminen edellyttää, että tontin 61-4-364-1 omistajan, eli Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän tulee hankkia kaupungilta omistukseensa kyseinen 1536 m² määräala. Forssan kaupungingeodeetti on ilmoittanut määräalan myyntihinnaksi 1.800,- €, joka täyttää kuntalain 13 §:n markkinaehtoisuuden vaatimuksen. Määräalan alueelle ei ole osoitettu erillistä rakennusoikeutta tai rakennusalaa. Määräalan hankkiminen ei lisää tulevan tontin tosiasiallista rakennusoikeutta.

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Hankitaan Forssan kaupungilta edellä mainittu määräala hintaan 1.800,- €.
Päätös	Hyväksyttiin.

§ 56**KAHDEN HENGEN NEUVOTTELUKUUTION HANKINTA**

Vuoden 2024 talousarvion investointiosassa on varattu 15 000,- euron määräraha kahden hengen neuvottelukuution hankintaan työelämäpalvelut tiimiä varten. Hankinta on kilpailutettu Cloudia kilpailutusportaalissa. Tarjouspyyntö julkaistiin Cloudiassa 2.5.2024 ja tarjoukset tuli jättää 16.5.2024 mennessä.

Määräaikaan mennessä saatiin tarjoukset viideltä eri toimittajalta. Kaikki saadut tarjoukset täyttävät tarjouspyynnössä asetetut kriteerit. Valintaperusteena oli kokonaistaloudellisesti edullisin (halvin) hinta. Tarjousten kokonaishinnat (alv 0%):

F-inno Oy : 9.800,00 € alv. 0%
Martela Oyj : 11.782,65 € alv. 0%
Modeo Oy : 10.533,40 € alv. 0%
Octacell Oy : 14.620,00 € alv. 0%
Smartblock Oy: 11.885,00 € alv. 0%

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Päätösesitys Hankitaan kahden hengen neuvottelukuutio F-inno Oy:ltä hintaan 9.800,00 € (alv. 0%). Hankintaperusteena on kokonaistaloudellisesti edullisin (alin) hinta.

Päätös Hyväksyttiin.

§ 57**M1 LUOKAN 1+8 PAIKKAISEN PAKETTIAUTON HANKINTA**

Vuoden 2024 talousarvion investointiosassa on varattu 30 000,- euron määräraha pakettiauton hankintaan talotekniikka-alan henkilökuljetuksia varten. Hankinta on kilpailutettu Cloudia kilpailutusportaalissa. Tarjouspyyntö julkaistiin Cloudiassa 2.5.2024 ja tarjoukset tuli jättää 16.5.2024 mennessä.

Määräaikaan mennessä saatiin yksi tarjous, joka täyttää tarjouspyynnössä asetetut pakolliset kriteerit. Tarjouksen kokonaishinta (alv 0%):

St-Autokeskus Oy : 15.698,38 € alv. 0%

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Hankitaan Renault Trafic Passenger dCi 145 TwinTurbo L2H1 1+8 vuosimalli 2016, mittarilukema 156 000 km, St-Autokeskus Oy:ltä hintaan 15.698,38 € (alv. 0%). Hankintaperusteena on kokonaistaloudellisesti edullisin hinta.
Päätös	Hyväksyttiin.

§ 58**ITSEOIKAISU HANKINTAPÄÄTÖKSEEN 7.5.2024 45 §**

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä on tehnyt päätöksen 7.5.2024 45 § G-rakennuksen yläkerran kalustohankinnasta. Tarjouspyynnössä tilat jaettiin 19:sta eri osa-alueeseen, jotka pitivät sisällään pakolliset vähimmäisvaatimukset pyydetyistä kalusteista. Osatarjoukset mahdollistettiin kilpailutukseen, jotta kalustehankinnalla saavutettaisiin mahdollisimman toimiva kokonaisuus, joka palvelee kaikkia osa-alueita rakennuksen käytön suhteen sekä henkilöstön, opetuksen että opiskelijoiden osalta. Sama tarjoaja sai tarjota kaikkia osa-alueita ja tarjoajalla oli mahdollisuus tulla valituksi kaikkiin osa-alueisiin, tai vain tiettyihin osa-alueisiin tarjouspyynnössä ilmoitettujen vertailuperusteiden mukaisesti.

Hankinnan valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus, jossa laadun osuus oli 80% ja hinnan 20%. Hankinnan jokainen osio pisteytettiin erikseen. Maksimikokonaispistemäärä per osio oli 15 pistettä, josta laadun osuus oli 12 pistettä ja hinnan 3 pistettä. Osion voitti tarjoaja, jonka yhteenlasketut pisteet olivat suurimmat. Hyväksytyt tarjoukset on pisteytetty tarjouspyynnössä esitettyjen vertailuperusteiden mukaisesti ja tarjousvertailu on jaettu yhtymähallituksen Teamsissa liitteenä.

Martela Oyj valittiin osa-alueisiin 1. 208 luokka, 3. 210 luokka, 5. 2015 pikkuauditorio, 6. 216 luokka, 7. 217 luokka, 8. 220 opettajien työtila, 9. 230 opettajien työtila, 10. 232 luokka, 13. 235 luokka, ryhmätyötila, 14. 236 opettajien ryhmätyötila, 15. 238 luokka sekä 16. 239 luokka. Hankinnan kokonaishinta Martela Oyj:ltä (alv 0 %): 37.851,95 €

Isku Interior Oy valittiin osa-alueisiin 2. 209 luokka, 4. 212 opiskelijoiden taukotila, 11. 233 luokka, 12. 234 luokka, yrityskoulutustila, 17. 240 opiskelijoiden työtila, 18. ison auditorion edusta, pelitila sekä 19. käytävät 207, 218, 237. Hankinnan kokonaishinta Isku Interior Oy:ltä (alv 0 %): 41.801,00 €

Päätöksen käsittelyn jälkeen on havaittu virhe hankintamenettelyn ratkaisussa. Hankintapäätöksessä on ilmoitettu, että määräaikaan mennessä saatiin kolme tarjousta. Saaduista tarjouksista Modeo Oy:n tarjous on hylätty virheellisesti osion 19. osalta. Tarjouspyynnössä on kuitenkin mahdollistettu osatarjoukset, jolloin kolmannen toimittajan tarjous täyttää kaikki tarjouspyynnössä määritetyt kriteerit. Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä korjaa itseoikaisuna 7.5.2024 tehtyä G-rakennuksen yläkerran kalustohankinnan hankintapäätöstä siten, että kaikki kolme määräaikaan mennessä saapunutta tarjousta täyttävät tarjouspyynnössä määritetyt pakolliset vähimmäisvaatimukset. Korjaus ei kuitenkaan vaikuta tarjousvertailun lopputulokseen.

Hankintalain 132 §:n mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Päätöksen tai ratkaisun oikaiseminen ei edellytä asianosaisen suostumusta.

Hankintalain 133 §:n 2.momentin mukaan hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun korjattavakseen 90 päivän kuluessa siitä, kun hankintaoikaisun kohteena oleva päätös tai ratkaisu on tehty. Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä on ilmoittanut asianosaisille hankinnan itseoikaisun käyttämisestä 14.5.2024.

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Korjataan itseoikaisuna 7.5.2024 tehtyä päätöstä G-rakennuksen yläkerran kalustohankinnasta, siten että kaikki kolme määräaikaan mennessä saatua tarjousta täyttävät tarjouspyynnössä määritetyt pakolliset vähimmäisvaatimukset. Korjattu päätös ei vaikuta tarjousvertailun lopputulokseen. Muilta osin hankintapäätöstä ei muuteta.
Päätös	Hyväksyttiin.

§ 59**TALOUSPÄÄLLIKÖN TOIMI**

Elinvoimajohtaja vastaa kuntayhtymän taloudesta ja tukipalveluista ja niiden kehittämisestä. Tukipalveluihin kuuluvat talous- ja henkilöstöhallinto, ICT-palvelut sekä kiinteistö-, siivous- ja ruokapalvelut. Lisäksi elinvoimajohtaja toimii Faktia Oy:n toimitusjohtajana sekä vastaa kuntayhtymän työelämäpalveluista. Faktian liiketoiminta on henkilöstöpalveluihin laajentamisen myötä kasvanut yli kolminkertaiseksi muutaman vuoden aikana ja muutos vaikuttaa merkittävästi elinvoimajohtajan työhön. Toiminnan laajenemisen vuoksi olisi tarkoituksenmukaista organisoida taloushallinnon tehtäviä aiemmasta poiketen ja perustaa kuntayhtymään talouspäällikön toimi.

Taluspäällikkö toimisi elinvoimajohtajan alaisuudessa ja hänen vastuullaan olisi taloushallintoon liittyviä kokonaisuuksia, kuten

- kuntayhtymän hankintatoimen ohjeistuksen laatiminen, kehittäminen ja koordinointi
- kuntayhtymäkonsernin yksiköiden talousarvion ja -suunnitelmien laatimisen koordinointi yhdessä controllerin kanssa
- talousarvion täytäntöönpano-ohjeen valmistelu
- kuntayhtymäkonsernin vakuutusten koordinointi
- päätösten valmistelu elinvoimajohtajalle:
 - *käytöstä poistettavan irtaimen omaisuuden myynnistä ja luovuttamisesta
 - *kuntayhtymälle aiheutuvien luottotappioiden poistamisesta tileiltä
 - *vahingonkorvauksen myöntämisestä tapauksissa, joissa kuntayhtymä on katsottava korvausvelvolliseksi
 - *vuosittaiset hinnastot

Lisäksi taluspäällikkö koordinoisi kiinteistö-, siivous- ja ruokapalveluiden toimintaa ja kehittämistä yhdessä palveluesihenkilöiden kanssa.

Taluspäällikön toimi täytettäisiin ensisijaisesti sisäisellä haulla. Taluspäällikön toimen tehtäväkohtainen palkka olisi 3945,- €. Tehtävässä edellytetään soveltuvaa korkeakoulututkintoa. Tehtävä täytettäisiin 1.10.2024 lukien.

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Perustetaan taluspäällikön toimi, jonka tehtäväkohtainen palkka on 3945,- € ja avataan toimi sisäiseen hakuun.
Päätös	Hyväksyttiin.

§ 60**ESIMIESTYÖN, JOHTAMISEN JA LIIKETOIMINNAN PÄÄTOIMISEN TUNTIOPETTAJAN VALINTA**

Esimiestyön, johtamisen ja liiketoiminnan päätoimisen tuntiopettajan virkasuhde oli avoimena Kuntarekry- ja Te-palvelussa ajalla 18.4.2024 – 12.5.2024. Määräaikaan mennessä saapui 24 hakemusta. Rekrytointi toteutettiin anonymisti.

Tuntiopettajan tehtävät painottuvat liiketoiminnan ammatti- ja erikoisammattitutkinnon sekä lähiesimiestyön ammattitutkinnon ja johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon opetuksen kehittämiseen ja opetukseen liittyviin kokonaisuuksiin sekä opiskelijoiden ohjaukseen oppilaitoksessa, digitaalisissa oppimisympäristöissä ja työpaikalla. Opettaja huolehtii opiskelijoiden yksilöllisten polkujen toteutuksesta sekä näyttöjen arvioinnista yhdessä muun tiimin kanssa. Lisäksi hän osallistuu aktiivisesti työelämäyhteistyöhön ja pedagogisten toimintatapojen kehittämiseen.

Opettajan tehtävän kelpoisuusvaatimukset määräytyvät opetustoimen henkilöstön kelpoisuudesta annetun asetuksen 986/1998 ja siihen tehdyn muutoksen 1150/2017 mukaisesti. Tehtävässä edellytetään liiketoiminnan, lähiesimiestyön sekä johtamisen ja yritysjohtamisen tuntemusta, vankkaa esihenkilötaustaa, ajantasaista ja monipuolista työkokemusta, opiskelijalähtöistä ja ammatillista kasvua tukevaa ohjausotetta, joustavuutta muuttuvissa tilanteissa sekä kykyä kehittää koulutus- ja palvelutuotteita asiakkaiden toiveiden mukaisesti.

16 hakijalle lähetettiin videohaastattelukutsu, ja vastaus saatiin 14 hakijalta. Yksi hakija ilmoitti vetäytyvänsä hausta ja yksi ei palauttanut videota. Tämän jälkeen kolme hakijaa haastateltiin. Haastattelijoina toimivat koulutusjohtaja ja Liito-tiimin edustaja. Kokousmateriaalina on nähtävillä lista hakijoista.

Tehtävään valitun on esitettävä lain 504/2002 mukainen rikostaustaote ennen palvelussuhteen vahvistamista sekä lääkärintodistus terveydentilasta. Tehtävässä on 6 kk koeaika. Palkkaus ja palvelussuhteen ehdot määräytyvät kunnallisen opetusalan virka- ja työehtosopimuksen (OVTES) mukaan.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Päätösesitys Ottaen huomioon hakijoiden välillä suoritettun ansiovertailun sekä haastatteluissa esiin tulleet että tehtävän menestykselliseksi hoitamiseksi vaadittavat seikat, haastattelijat esittävät edellä mainituista seikoista syntyneen kokonaisarvion perusteella, että tehtävään valitaan 1.8.2024 alkaen toistaiseksi XX XXX Salosta.

Päätös Hyväksyttiin.

§ 61**SIIVOOJAN TOIMI**

Siivoojan toimi oli avoinna anonyymillä rekrytoinnilla Kuntarekryssä 3.4.-30.4.2024. Määräaikaan mennessä saapui 27 hakemusta. Haastatteluun kutsuttiin viisi hakijaa.

Tehtävään valittavalta edellytetään soveltuvaa tutkintoa ja positiivista palveluasennetta. Eduksi katsottiin itsenäinen työskentelyote, työn organisointikyky, käytännön siivoustyön osaaminen, taito toimia luontevasti erilaisten ihmisten kanssa sekä toimintojen kehittämishalu. Valittavalla henkilöllä tulee olla myös valmius opastaa ja ohjata opiskelijoita.

Haastattelijoina toimivat kiinteistöpalveluesimies ja henkilöstöpäällikkö. Kokousmateriaalina on nähtävillä lista hakijoista.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Päätösesitys Ottaen huomioon hakijoiden välillä suoritettun ansiovertailun sekä haastatteluissa esiin tulleet että tehtävän menestykselliseksi hoitamiseksi vaadittavat seikat, haastattelijat esittävät edellä mainituista seikoista syntyneen kokonaisarvion perusteella, että tehtävään valitaan 1.8.2024 alkaen toistaiseksi //// Humppilasta ja varalle XX XXX Karkkilasta.

//// työskentelee tällä hetkellä Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymässä määräaikaisena sijaisena 31.12.2025 asti. Valtuutetaan elinvoimajohtaja nimeämään tehtävään uusi määräaikainen sijainen.

Päätös Hyväksyttiin.

§ 62**LASKENTASIHTEERIN TOIMI**

Laskentasihteerin toimi oli avoimena Kuntarekry- ja Te-palvelussa ajalla 8.4. - 23.4.2024. Määräaikaan mennessä saapui 43 hakemusta. Hakijoista 15 kutsuttiin videohaastatteluun, jonka perusteella haastateltiin vielä neljä hakijaa. Yksi videohaastatteluun kutsutuista ei vastannut videohaastatteluun.

Laskentasihteerin pääasiallisia työtehtäviä ovat laskutus, osto- ja myyntireskontran hoito, perintä ja kirjanpidon tehtävät. Työtehtäviin sisältyy sekä sisäistä että ulkoista asiakaspalvelua. Laskentasihteeri toimii Avain-tiimissä.

Haettavalta henkilöltä edellytettiin tehtävään soveltuvaa koulutusta ja laskentatoimen kokemusta, kykyä ilmaista asiat sujuvasti sekä suullisesti että kirjallisesti. Myös itsenäinen ja järjestelmällinen ote työhön sekä oman työn organisointikyky katsottiin sujuvan arjen edellytykseksi.

Haastattelijoina toimivat elinvoimajohtaja ja taloussihteeri. Kokousmateriaalina on nähtävillä lista hakijoista.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Päätösesitys Ottaen huomioon hakijoiden välillä suoritettun ansiovertailun sekä haastatteluissa esiin tulleet että tehtävän menestykselliseksi hoitamiseksi vaadittavat seikat, haastattelijat esittävät edellä mainituista seikoista syntyneen kokonaisarvion perusteella, että tehtävään valitaan 1.8.2024 alkaen toistaiseksi XXXX, Loimaalta .

Päätös Hyväksyttiin.

§ 63**IRTISANOUTUMINEN**

Sosiaali- ja terveysalan lehtori XX XXX on ilmoittanut irtisanoutuvansa virastaan siten, että viimeinen työpäivä on 31.7.2024.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Päätösesitys Hyväksytään irtisanoutuminen. Virkaa ei täytetä toistaiseksi, tehtävät järjestellään sisäisesti.

Päätös Hyväksyttiin.

§ 64**IRTISANOUTUMINEN**

Kauneushoitoalan opettaja XX XXX on ilmoittanut irtisanoutuvansa virkasuhteestaan 1.8.2024 alkaen.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Päätösesitys Hyväksytään irtisanoutuminen. Täytetään tehtävä määräaikaisesti.

Päätös Hyväksyttiin.

§ 65**PÄÄTÖKSET, KIRJELMÄT JA TIEDOTUKSET**

-viranhaltijapäätökset 1.4.-31.5.2024

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Päätösesitys	Merkitään tiedoksi ja hyväksyttäväksi.
Päätös	Hyväksyttiin.

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen (julkisissa hankinnoissa hankintaoikaisun) 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta tai sen jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

Yhtymähallitus

Postiosoite: PL 12, 30101 Forssa

Käyntiosoite: Saksankatu 27, 30100 Forssa

Sähköpostiosoite: kirjaamo(at)lhkk.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jäsenkuntien ja niiden jäsenten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja toimittaminen

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi

- oikaisun vaatijan nimi, asuinkunta sekä osoite- ja yhteystiedot
- päätös, johon haetaan oikaisua
- miltä osin päätökseen vaaditaan oikaisua ja oikaisu, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- oikaisuvaatimuksen perusteet

Hankintapäätöksen saattaminen markkinaoikeuden tutkittavaksi

Hankintalain 25 § mukaiset kansalliset kynnysarvot (ilman arvonlisäveroa):

Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	60 000€
Rakennusurakat	150 000€
Käyttöoikeussopimukset	500 000€

Muutoksenhakija voi hankintalain 25 §:n kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta vedota hankintalain vastaiseen menettelyyn ja saattaa asiaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi 14 päivän kuluessa siitä, kun sai tietoonsa tarjouskilpailun ratkaisun perusteluineen.

Markkinaoikeuden osoite:

Markkinaoikeus *Puhelinvaihte: 029 56 43300*
Radanrakentajantie 5 *Faksi: 029 56 43314*
00520 Helsinki

Sähköposti: *markkinaoikeus(at)oikeus.fi*

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Aikuisten perusopetuksen
paikallinen opetussuunnitelma

Forssan ammatti-instituutti

Sisällys

Aikuisten perusopetuksen paikallinen opetussuunnitelma	1
1. Paikallisen opetussuunnitelman merkitys ja laadinta	3
2. Opetuksen järjestämisen lähtökohdat.....	5
3. Aikuisten perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet	9
4. Oppimaan oppimisen ja yhteiskuntaan integroitumisen toimintakulttuuri.....	13
5. Ohjaus, oppimisen ja opiskelun tuki, opiskeluhuolto ja kurinpidollisten keinojen käyttö.....	17
6. Yhteistyö ja opetuksen järjestäminen	21
7. Oppimisen arviointi	22
8. Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen opetus.....	30
9. Aikuisten perusopetuksen päättövaiheen opetus.....	37
10. Liitteet.....	38

1. Paikallisen opetussuunnitelman merkitys ja laadinta

Paikallinen opetussuunnitelma täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita paikallisesta näkökulmasta. Paikallisessa opetussuunnitelmassa luodaan yhteinen perusta aikuisten perusopetuksen toteuttamiselle. Se on työkalu, joka määrittää opetuksen järjestäjän toimintaa ja oppilaitoksen työtä. Paikallinen opetussuunnitelma liittyy aikuisten perusopetuksen koulutuksen järjestäjän omistajakuntien toimintaan ja sen kautta voidaan myös luoda tavoitteita ja arvioida. Opetussuunnitelmaa tarkastellaan vuosittain ja päivitetään tarpeen mukaan.

1.1. Opetussuunnitelman perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä toimii koulutuksen järjestäjänä. Koulutuksen toteuttaa kuntayhtymän omistama Forssan ammatti-instituutti.

Aikuisten perusopetusta tarjotaan niille, jotka suorittavat perusopetusta oppivelvollisuusiän päätyttyä. Perusopetus jaetaan kahteen eri vaiheeseen alku- ja päättövaiheeseen. Tarvittaessa alkuvaihe voi lisäksi sisältää lukuvaiheen, jos opiskelijan luku- ja kirjoitustaito on puutteellinen. Aikuisten perusopetus perustuu henkilökohtaistamiseen ja opiskelijoille laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa huomioidaan opiskelijan aiempi osaaminen. Oppilaitoksen käytänteiden ja yhdenmukaisuuden vuoksi jatkossa tästä opiskelusuunnitelmasta käytetään nimitystä henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS).

Aikuisten perusopetuksen ohjausjärjestelmän avulla huolehditaan koulutuksen tasa-arvosta ja laadusta sekä luodaan edellytykset opiskelulle. Ohjausjärjestelmän muodostavat

- perusopetuslaki ja -asetus
- valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (tuntijakoasetus)
- opetussuunnitelman perusteet sekä
- paikallinen opetussuunnitelma ja siihen perustuva lukuvuosisuunnitelma.

Paikallinen opetussuunnitelma tulee laatia perusopetuslain ja -asetuksen mukaan sekä tavoitteet ja tuntijaon määrittävän valtioneuvoston asetuksen pohjalta. Opetuksen järjestämistä ohjaa ja tukee opetussuunnitelman perusteet.

Aikuisten perusopetuksessa käytetään oppilaan sijaan käsitettä opiskelija ja aikuisten perusopetus on osa aikuiskoulutusjärjestelmää. Opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, opintojen ohjausta sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukea.

Paikallinen opetussuunnitelma täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita. Paikallisessa opetussuunnitelmassa luodaan yhteinen perusta ja suunta päivittäiselle koulutyölle. Paikallinen opetussuunnitelma linjaa oppilaitoksen ja opetuksen järjestäjän työtä ja on pedagoginen työkalu.

1.2. Paikallisen opetussuunnitelman laatimista ohjaavat periaatteet

Paikallisesta opetussuunnitelmasta, arvioinnista ja kehittämisestä vastaa opetuksen järjestäjä. Opetussuunnitelmaan tulee täydentää paikallinen näkökulma, sen olosuhteet, erityispiirteet ja mahdollisuudet huomioon ottaen. Opetussuunnitelmaan kirjataan opetuksen ja oppimisen arvioinnin, opiskelun ohjauksen, tuen ja opiskeluhuollon sekä yhteistyön ja erityistilanteissa tapahtuvan opetuksen toteuttaminen.

1.3. Paikallisen opetussuunnitelman arviointi ja kehittäminen

Perusopetuslain mukaisesti opetuksen järjestäjän on arvioitava antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistuttava ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Suurin osa siitä on itsearviointia. Itsearvioinnissa voidaan hyödyntää kansallista arviointia ja kehittämishankkeiden tuloksia. Perustana ovat perusopetuksen valtakunnalliset laatukriteerit, joiden käytöstä päättää opetuksen järjestäjä. Arvioinnin tarkoituksena on koulutuksen kehittäminen ja oppimisen edellytysten parantaminen. Paikallista opetussuunnitelmaa ja lukuvuosisuunnitelman toteutumista on seurattava, arvioitava ja kehitettävä säännöllisesti.

1.4. Paikallisen opetussuunnitelman laadinta ja keskeiset opetusta ohjaavat ratkaisut

Opetuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman ja sitä tarkentavan lukuvuosisuunnitelman sekä muut tarvittavat suunnitelmat aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita noudattaen.

Opetuksen järjestäjä huolehtii paikallisen toimintaympäristön huomioon ottamisesta, kielivalinnoista, opetussuunnitelman muodosta, henkilöstön suunnittelu- ja kehittämisvastuusta, opiskeluhuollon järjestämisestä ja kotoutumista edistävästä toiminnasta suunnitelmaa laadittaessa.

Opetuksen järjestäjä päättää lukutaitovaiheen, alkuvaiheen ja päättövaiheen opetustarjonnasta sekä täydentävistä suunnitelmista ja ohjelmista sekä mahdollisista muista paikallisista ratkaisuista.

2. Opetuksen järjestämisen lähtökohdat

2.1. Aikuisten perusopetuksen kohderyhmät

Aikuisten perusopetuksen kohderyhmiä ovat

- perusopetuksen loppuvaiheessa Suomeen tulleet nuoret, jotka eivät ole ehtineet saada perusopetuksen päättötodistusta valmiiksi oppivelvollisuusikäisinä tai joiden valmiudet ovat jääneet heikoiksi perusopetuksen aikana
- 17–25 -vuotiaat maahanmuuttajataustaiset, jotka eivät voi osallistua oppivelvollisuusikäisille järjestettävään opetukseen ikänsä takia, mutta tarvitsevat perusopetuksen päättötodistusta ja opiskeluvalmiuksia jatkaakseen opintoja toisella asteella
- muut maahanmuuttajataustaiset aikuiset, jotka heikon peruskoulutuksensa takia tarvitsevat erityisesti perusopetuksen alkuvaiheen opetusta, kuten luku- ja kirjoitustaitoa sekä matemaattisia valmiuksia tai jotka tarvitsevat päättötodistusta päästäkseen jatko-opintoihin
- vangit, joilta puuttuu perusopetuksen päättötodistus tai joilla ei ole tarvittavia opiskeluvalmiuksia jatkaakseen opintoja toisella asteella
- aikuiset romanit, joilla on vain vähän peruskouluopintoja tai peruskoulun päättötodistus puuttuu
- muut aikuiset, jotka ovat keskeyttäneet peruskoulun oppivelvollisuusikäisinä
- aikuiset, jotka opiskelevat yhtä tai useampaa oppiainetta aineopiskelijana ja/tai haluavat korottaa perusopetuksen arvosanoja

2.2. Opetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet

Aikuisten perusopetus on perustuslain mukaan maksutonta ja opetuksen järjestäjä päättää aikuisten perusopetusta järjestettäessä, miltä osin perusopetuslakia noudatetaan ja mihin etuuksiin opiskelija on oikeutettu. Perusopetuslain mukaan opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, opiskeluohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Opiskeluympäristön on oltava turvallinen. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki ohjaa opiskeluhuollon järjestämistä. Perusopetuslakia ja perustuslakia täydentävät kansainväliset ihmisoikeussopimukset. (APOPS 2017.)

Perusopetuslaki ja -asetus, valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijakoasetus, opetussuunnitelman perusteet sekä tämä paikallinen opetussuunnitelma ja siihen perustuva lukuvuosisuunnitelma toimivat ohjaavina asiakirjoina aikuisten perusopetukselle. Tämän paikallisen opetussuunnitelman tehtävänä on tukea ja ohjata opetuksen järjestämistä.

Tässä opetussuunnitelmassa kerrotaan opetuksen järjestämisen lisäksi opetustarjonnasta, opetuksen ja oppimisen arviointiperiaatteista, opiskelun ohjauksesta, tuesta ja opiskeluhollosta sekä yhteistyöstä ja erityisissä tilanteissa toteutettavasta opetuksesta ja sen järjestämisestä ja toteuttamisesta.

Opetussuunnitelmaan sisällytetään liitteeksi Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän järjestyssäännöt, opiskeluholto-suunnitelma sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma. Käytäntöä ohjaavat lisäksi LHKK:n läsnäolon tukemisen malli sekä kestävyyskasvatussuunnitelma.

Opetussuunnitelmassa otetaan huomioon seudullinen kotouttamisohjelma, jossa linjataan paikallisella tasolla maahanmuuttaneiden kotoutumiseen liittyvät tavoitteet, haasteet, kehittämistoimenpiteet ja resurssit. Kotoutumisen tavoitteena on, että maahanmuuttanut saavuttaa tasavertaisen aseman yhteiskunnassa ja että häntä koskevat samat oikeudet ja velvollisuudet kuin kantaväestöä.

2.3. Koulutuksen laajuus ja rakenne

Aikuisten perusopetuksessa opiskelija voi

- suorittaa perusopetuksen oppimäärän
- suorittaa aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen tai sen osia
- suorittaa alkuvaiheeseen sisältyvän lukutaitovaiheen tai sen osia
- suorittaa perusopetuksen oppiaineita tai niiden osia kursseina
- korottaa perusopetuksen päättötodistuksen arvosanoja.

Tärkeää on, että aikuisopiskelija rakentaa osaamistaan aikaisemmin oppimilleen tiedoille ja taidoille, elämäkokemukselleen ja mahdollisille rinnakkaisille opinnoille. Eri elämäntilanteet tulee huomioida ja tarjota valinnaisuutta opetustarjontaan. Jokaisen opiskelijan opintopolku rakennetaan yksilöllisesti ja joustavasti ja opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Aikaisempi osaaminen tunnustetaan ja tunnustetaan.

Aikuisten perusopetuksen opinnot muodostuvat eri oppiaineiden ja aineryhmien pakollisista ja valinnaisista kursseista, jotka koulutuksen järjestäjän tulee tarjota. Lukutaitovaiheessa pakollisten kurssien määrä on 23 ja valinnaisten kurssien määrä on vähintään 6. Opiskelijan on valittava vähintään 27 kurssia. Alkuvaiheessa pakollisia kursseja tulee olla 34 ja valinnaisia vähintään 10. Opiskelijan tulee valita vähintään 38 kurssia suorittaakseen alkuvaiheen opinnot. Lukutaito- ja alkuvaiheen opintoja voidaan valita joustavasti niin, että opiskelijalla on mahdollisuus jatkaa opintoja päättövaiheeseen. Opiskelija voi suorittaa samaan aikaan eri vaiheiden kursseja, ja hän voi myös ohjautua lukutaito- ja alkuvaiheen opintojen jälkeen muuhun soveltuvaan koulutukseen.

Aikuisten perusopetuksen oppimäärä on vähintään 46 päättövaiheen kurssia.

Lukutaitovaiheen sekä alku- ja päättövaiheen kattava oppimäärä on laajuudeltaan yhteensä enintään nelivuotinen. Päätoimisesti opiskellen opinnot tulee suorittaa kuitenkin enintään viidessä vuodessa.

Opetus voidaan järjestää osin tai kokonaan etäopetuksena. Lähiopetuksessa yhden oppitunnin kesto on vähintään 40 minuuttia. Yksi kurssi kestää 28 oppituntia.

Forssan ammatti-instituutti tarjoaa aikuisten perusopetusta ensisijaisesti maahan muuttaneille lukutaito- ja alkuvaiheen opiskelijoille, ja myöhemmin päättövaiheeseen siirtyville opiskelijoille. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa huomioidaan opiskelijan aiempi osaaminen. Käytämme henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta tässä opetussuunnitelmassa lyhennettä HOKS.

Opetus sisältää kolme vaihetta: lukutaitovaiheen, alkuvaiheen ja päättövaiheen. Lukutaitovaihe kohdennetaan niihin opiskelijoihin, joilla ei ole luku- ja kirjoitustaitoa tai se on puutteellinen. Suomen kielen osaamista ei edellytetä. Alkuvaiheessa opiskelijalla tulee olla alkeistason suomen kielen osaaminen taitotasolla A1.1.-A1.2 ja hänen tulee osata lukea ja kirjoittaa suomen kielellä. Kurssitarjonnasta kerrotaan tarkemmin luvussa 8.

2.4. Arvoperusta

Aikuisten perusopetuksen arvoperustana ovat

- Opiskelijan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen
- Ihmisyys, sivistys, tasa-arvo ja demokratia
- Kulttuurinen moninaisuus rikkautena
- Kestävän elämäntavan välttämättömyys

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän arvoiksi on valittu edelläkävijyys, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Olemme sitoutuneet toimimaan näiden periaatteiden mukaisesti omassa toiminnassamme.

Tätä arvomme tarkoittavat:

Edelläkävijyys

- Tarjoamme huippuosaamista asiakkaillemme.
- Olemme innovatiivisia ja kehityskykyisiä.
- Toimimme ennakoivasti ja reaktiivisesti.
- Kehitämme itseämme, olemme ylpeitä yhteisöstämme, osaamisestamme ja ammattitaidostamme.
- Ennakoimme toiminnassamme toimintaympäristön muutokset.

Vastuullisuus

- Kannamme yhteiskunnallisen vastuun.
- Kaikki asiakkaat ovat meille tärkeitä.
- Valmennamme työelämän tarpeisiin, ehkäisemme syrjäytymistä, tunnetta sosiaalisen vastuun toiminnassamme ja toimimme kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.
- Opiskelija on meille kaikki kaikessa.
- Opinnot suunnitellaan yksilöllisesti opiskelijan tarpeet huomioiden.
- Toimintamme kivijalka on yhteistyö työelämän kanssa.
- Toimimme tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Yhteisöllisyys

- Kannustamme toisiamme ja onnistumme yhdessä.
- Työyhteisö toimii joukkueena opiskelijoiden ja työelämän hyväksi.
- Yhteisömme hyvinvointi on meille tärkeää.
- Opiskelijamme valmistuvat ammattiin ja työllistyvät hyvin.
- Opintojen keskeyttäminen on vähäistä ja saamme hyvää palautetta opiskelijoilta sekä työelämältä.

2.5. Oppimiskäsitys

Oppimisen perustana on, että opiskelija on aktiivinen toimija opinnoissaan. Opiskelija asettaa itselleen tavoitteita, suunnittelee omaa opiskeluaan ja arvioi omaa toimintaansa. Kielen, kehon ja eri aistien käyttö ovat ajattelutaitojen kanssa olennaisia tekijöitä oppimisprosessissa. Samalla kun opiskelija oppii uusia tietoja ja taitoja, hän reflektoi omaa oppimistaan, kokemuksiaan ja tunteitaan. Opiskelijan kyky ja tahto toimia vuorovaikutuksessa eri oppimisympäristöissä on tärkeää. Yhdessä oppiminen kehittää ongelmanratkaisutaitoja ja kriittistä ajattelua. Oppimisen tukena käytetään opiskelijan kielivarantoa. Myönteiset oppimiskokemukset vaikuttavat opiskelijan suhtautumisessa opiskeluun. Olennaista on aikuisten opiskelijoiden oppimaan oppimisen taitojen kehittyminen.

2.6. Paikallisesti päätettävät asiat

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän arvokeskustelua käydään strategiatyön yhteydessä kolmen vuoden välein. Pedagoginen strategia ohjaa arjen työskentelyä. Arvokeskustelu luo perustan opetussuunnitelma- ja opetustyölle.

3. Aikuisten perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

3.1. Aikuisten perusopetuksen tehtävä

Aikuisten perusopetus on osa yleissivistävää opetusjärjestelmää. Se on myös osa aikuiskoulutusjärjestelmää ja kotoutumiskoulutusjärjestelmää. Sen tavoitteena on laajentaa yleissivistyksen perustaa ja antaa mahdollisuus oppia perustaitoja. Aikuisten perusopetus antaa valmiudet ja kelpoisuuden hakea toiseen asteen opintoihin.

Opetuksen ja kasvatuksen valtakunnallisista tavoitteista säädetään perusopetuslaissa sekä tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa (perusopetuslaki 628/1998 2 §, valtioneuvoston asetus 422/2012 2–4 §. Tavoitteet ohjaavat paikallisen opetussuunnitelman laadintaa ja koulutyötä.

Kasvu ihmisyyteen ja yhteiskunnan jäsenyyteen

Valtioneuvoston asetuksen 2 §:ssä ilmaistaan perusopetuksen yleistavoite. Sen mukaan opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Opetuksen ja kasvatuksen tulee myös tukea kasvua tasapainoisiksi ja terveen itsetunnon omaaviksi ihmisiksi. Asetuksen mukaan opetus edistää kulttuurien sekä aatteellisten, maailmankatsomuksellisten ja uskonnollisten, kuten kristillisten perinteiden sekä länsimaisen humanistisen perinteen tuntemista ja ymmärtämistä. Elämän, toisen ihmisten ja luonnon kunnioittamisen rinnalla korostetaan ihmisarvon loukkaamattomuutta, ihmisoikeuksien kunnioittamista ja suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Sivistykseen nähdään kuuluvaksi myös yhteistyö ja vastuullisuus, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvu hyviin tapoihin sekä kestävän kehityksen edistäminen.

Tarpeelliset tiedot ja taidot

Asetuksen 3 §:n mukaan opetuksen keskeisenä tavoitteena on luoda perusta oppilaan laajan yleissivistyksen muodostumiselle sekä maailmankuvan avautumiselle. Tähän tarvitaan sekä eri tiedonalojen tietoja ja taitoja että tiedonaloja läpileikkaavaa ja yhdistävää osaamista. Taitojen merkitys korostuu. Asetuksessa todetaan, että opettavien asioiden tulee perustua tieteelliseen tietoon.

Sivistyksen, tasa-arvoisuuden ja elinikäisen oppimisen edistäminen

Asetus 4 § sisältää tavoitteita ja periaatteita, joiden mukaisesti opetus ja kasvatus sekä opiskelijahuolto tulee järjestää. Kaiken toiminnan tulee vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä parantaa oppimaan oppimisen taitoja ja edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen. Asetuksessa korostuu vuorovaikutteisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen sekä koulun ulkopuolella tapahtuva oppiminen opetustyön resurssina. Kasvua ja oppimista edistävän toimintakulttuurin ja toimivan opiskelijahuollon merkitys nostetaan vahvasti näkyviin.

3.2. Aikuisten perusopetuksen erityiset tavoitteet

Aikuisille annettavan perusopetuksen erityisenä tavoitteena on ottaa huomioon opiskelijan osaaminen, elämäkokemukset, olosuhteet, ikä sekä kieli- ja kulttuuri-tausta, joiden pohjalta tarjota mahdollisuus saavuttaa perusopetuksen tietotaidot. Lisäksi tavoitteena on parantaa oppimaan oppimisen taitoja ja jatko-opintovalmiuksia.

Valtioneuvoston asetuksessa (422/2012) säädetyt tavoitteet ohjaavat tarkastelemaan opetusta kokonaisuutena. Tämä rakentaa tarvittavaa yleissivistystä ja luo pohjaa elinikäiselle oppimiselle. Opetussuunnitelmassa määritellään tavoitteet ja sisällöt yhteisille oppiaineille sekä tavoitteet laaja-alaiselle osaamiselle.

3.3. Tavoitteena laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaiseen osaamiseen kytkeytyvät oppiaineiden lisäksi Forssan seudun kouttamisohjelma.

Aikuisten perusopetuksessa tärkeintä on laaja-alainen osaaminen. Osaamiskokonaisuuudet liittyvät laajasti toisiinsa ja niiden yhteisenä tavoitteena on perusopetuksen tehtävän mukaisesti tukea jokaisen opiskelijan kehittymistä yksilönä ja yhteiskunnan jäsenenä sekä edistää demokraattisen yhteiskunnan ja kestävä elämäntavan edellyttämää osaamista. Opiskelijoita rohkaistaan tunnistamaan omat vahvuutensa ja kehittymismahdollisuutensa sekä arvostamaan itseään.

Yhteiskunnassa ja työelämässä toimiminen vaatii laaja-alaista osaamista, joka on ammattien vaatiman erityisosaamisen, ammatillisten opintojen ja yleissivistyksen kulmakivi. Aikuisten perusopetuksen tehtävänä on antaa opiskelijoille nämä valmiudet ja jatkaa perusopetuksesta jatkokoulutukseen.

Lähtökohtana on yhteisölähtöinen pedagogiikka, jossa jokaisella yhteisön jäsenellä on merkitys yhteisön arjen ja opetuksen toteutumiselle. Opetusta ja ohjausta kehitetään yhteistyössä opetushenkilöstön, opiskelijoiden ja työelämän kanssa oppimisen ja opetuksen laadun varmistamiseksi. Opiskelija on vastuullinen yhteisön jäsen, joka toimii kestävä tulevaisuuden periaatteiden mukaisesti.

Seitsemän laaja-alaista osaamisen kokonaisuutta ovat:

- ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)
 - luodaan perustaa muun osaamisen kehittymiselle ja elinikäiselle oppimiselle
 - rakennetaan uusia tietoja ja taitoja
 - osataan havainnoida, hakea, arvioida, muokata, tuottaa sekä jakaa tietoa ja ideoita

- tiedon käyttäminen itsenäisesti ja vuorovaikutuksessa
- tiedon kriittinen tarkastelu ja analysointi
- uusien ratkaisujen löytäminen dialogin kautta.
- tiedollisten ristiriitojen ratkaiseminen
- Apuvälineiden käyttäminen tiedon hankinnassa
- kulttuurinen osaaminen ja vuorovaikutus (L2)
 - Ihmisoikeuksien kunnioittaminen eri ympäristöissä
 - vuorovaikutustaidot ja itseilmaisu
 - oman kulttuuri-identiteetin muodostaminen
 - opiskeluyhteisön kulttuurin muodostaminen
 - toimijuus ja osallisuus yhteisössä
 - oman mielipiteen ilmaus ja toisten kuunteleminen
 - Opetuskielen ja oman äidinkielen hallinta
- arjen taidot (L3)
 - fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia edistävien taitojen kehittäminen
 - itsestä huolehtiminen ja toisten auttaminen
 - syrjäytymisen ehkäisy
 - vastuullisuus ja turvallisuus opiskeluyhteisössä
 - perhe-elämän ja kotoutumisen haasteet
 - teknologia ja laitehallinta
 - vapaa-ajan taidot ja osallisuus
 - kulutustaidot ja rahan hallinta
- monilukutaito (L4)
 - tekstien tulkitsemisen, tuottamisen ja arvottamisen taidot
 - viestinnän eri muodot ja viestien tulkitseminen
 - kehittää kriittistä ajattelua ja oppimisen taitoja
 - osa kaikki oppiaineita
 - pedagogiikka tukee monipuolista viestintää
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)
 - TVT-osaaminen on välttämätön osa yleissivistystä ja arjen taitoja
 - TVT on osa opintoja ja sen käyttö on suunnitelmallista
 - neljällä pääaluetta
 - Vahvistetaan opiskelijoiden ymmärrystä tieto- ja viestintäteknologian käyttö- ja toimintaperiaatteista ja keskeisistä käsitteistä sekä käytännön TVT-taitoja omien tuotosten laadinnassa
 - Opastetaan opiskelijoita käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa vastuullisesti, turvallisesti ja ergonomisesti
 - Kehitetään opiskelijoiden valmiuksia käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hallinnassa ja kannustetaan TVT:tä hyödyntävään tutkivaan ja luovaan työskentelyyn

- Ohjataan opiskelijoita käyttämään TVT:tä tarkoituksenmukaisesti vuorovaikutuksessa ja verkostoitumisessa
 - syvennetään tietämystä TVT:n erilaisista sovelluksista ja käyttötarkoituksista
- työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)
 - valmiudet jatko-opintoihin tai työllistymiseen
 - työn merkitys elämässä ja yhteiskunnassa
 - yritteliäisyys ja yrittäjyys käsitteinä
 - aidot kokemukset työelämästä
 - työelämätaidot: suunnittelu, ajankäyttö, ongelmanratkaisu, uudet ratkaisut
 - suomalainen yhteiskunta ja työ
 - verkostoituminen työmaailmaan
 - koulutuksen merkitys suhteessa työhön, elinikäinen oppiminen
- osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)
 - demokratian malli yhteiskunnassa, aktiivinen kansalaisuus
 - osallistuminen keskusteluun, yhteisten asioiden sopiminen
 - sopimusten ja sääntöjen merkitys
 - tasa-arvo, oikeudenmukaisuus ja kestävä kehitys osan yhteiskunnallista päätöksentekoa
 - vaikuttamiskeinot yhteiskunnassa
 - omien valintojen tekeminen suhteessa omiin kokemuksiin ja toisaalta uuden kulttuurin toimintamalleihin.

3.4. Paikallisesti päätettävät asiat

Forssan ammatti-instituutin järjestämän aikuisten perusopetuksen tehtävänä on toteuttaa laadukasta perusopetusta. Tavoitteena on tukea opiskelijoiden laaja-alaisen osaamisen kehittymistä ja saavuttaa määritellyt opetuksen ja kasvatuksen valtakunnalliset tavoitteet.

Forssan ammatti-instituutti järjestää opetuksen painottaen edellä mainittuja laaja-alaisia osaamiskokonaisuuksia. Työelämätaidot ja yrittäjyys ovat oppilaitoksen painopisteitä. Opetuksessa tutustutaan ammatillisiin koulutuksiin ja osallistutaan yrittäjyyden teemapahtumiin. Kestävä kehitys on kuntayhtymän strateginen painopiste ja lukuvuoden ajalle on suunniteltu useita teemaan liittyviä tapahtumia opiskelijoille. Oppilaitoksen ohjenuora on yhteisölähtöinen pedagogiikka ja opiskelijoiden osallistuminen ja vaikuttaminen kuuluu osana oppilaitoksen toimintakulttuuriin.

4. Oppimaan oppimisen ja yhteiskuntaan integroitumisen toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri sisältää kaikki yhteisön toimintatavat, käyttäytymismallit sekä arvot, periaatteet ja kriteerit, joihin työn laatu perustuu. Toimintakulttuuri tulee esille yksilö-, ryhmä- ja yhteisötasolla. Oppilaitoksen toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutuva tapa toimia. Toimintakulttuuria tulee arvioida ja kehittää.

4.1. Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen

Forssan ammatti-instituutin järjestämä aikuisten perusopetus muodostaa oman kokonaisuuden, missä jokaisen opiskelijan opintopolku huomioidaan yksilöllisesti. Opinnoissa korostuu yhdessä tekeminen, kokeminen ja kokeileminen sekä tiedon hallinta. Aikuisten perusopetuksessa korostetaan toisen kunnioittamista ja hyvää vuorovaikutusta.

Aikuisten perusopetuksen toimintakulttuuri on kokonaisuus, joka muodostuu

- työtä ohjaavien normien ja toiminnan tavoitteiden tulkinnasta
- johtamisesta sekä työn organisoinnista, suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista
- yhteisön osaamisesta ja sen kehittämisestä
- pedagogiikasta ja ammatillisuudesta
- vuorovaikutuksesta ja ilmapiiristä, arkikäytännöistä ja oppimisympäristöistä.

Toimintakulttuuria muovaavat sekä tiedostetut että tiedostamattomat tekijät. Toimintakulttuuri vaikuttaa sen piirissä oleviin riippumatta siitä, tunnistetaanko sen merkitys ja vaikutukset vai ei. Esimerkiksi oppilaitoksen vuorovaikutus- ja kielenkäyttömallit sekä sukupuoliroolit välittyvät opiskelijoille.

Opiskeluyhteisön jäsenet omaksuvat ja ylläpitävät toimintakulttuuriin sisältyviä arvoja ja asenteita osin tiedostamattaankin. Aikuisopiskelijoilla on myös omat, olemassa olevat asenteet ja kulttuuriset käytänteet, joista osa rakentaa tavoiteltavaa toimintakulttuuria, mutta osa voi olla ristiriidassa tavoitteiden kanssa. Toimintakulttuuri ja sen kehittäminen ovat tärkeä osa toimintakulttuurin kehittämistä.

Toimintakulttuuri ilmenee selvimmin yhteisön käytännöissä. Toimintakulttuuria voidaan kehittää ja muuttaa tarpeen mukaan. Kehittämisen perusedellytys on avoin, vuorovaikutteinen, luottamusta rakentava ja kaikkia yhteisön jäseniä osallistava keskustelukulttuuri. Toimintakulttuuria myös arvioidaan sekä oppilaitoksen henkilökunnan että opiskelijoiden kanssa, mikä antaa suuntaa oppilaitoksen toiminnalle.

4.2. Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Oppiva ja kannustava yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

Oppiva yhteisö luo edellytyksiä yhdessä ja toisilta oppimiseen. Oppivan yhteisön kehittymisen edellytys ja keskeisin työväline on toiminnan avoimuus ja keskusteleva vuorovaikutus. Oppiva yhteisö luo edellytyksiä yhdessä ja toisilta oppimiseen. Kannustava ja positiivinen toiminta luovat yhteisöllisyyttä ja edistävät turvallisen oppimiskulttuurin syntymistä.

Yksilöt huomioiva joustavuus

Opiskelijoiden taustojen ja elämäntilanteiden moninaisuus edellyttävät joustavia opetusjärjestelyjä sekä yksilöllistä opintojen ohjausta. Ohjauksessa korostuvat yksilön osaamisen tunnistaminen sekä opiskelijan lähtökohdat opetukseen osallistumiseen. Lähtökohtina huomioidaan esimerkiksi oman kielen kielitausta, maassaoloaika sekä aiempi koulutausta. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma rakennetaan sen perusteella, millaisia opintoja opiskelija tarvitsee saavuttaakseen tavoitteensa.

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Opetuksen järjestämisessä hyödynnetään oppilaitoksen oman ympäristön kulttuuriperintöä sekä kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Oppilaitos suhtautuu moninaisuuteen avoimesti. Jokaisen opiskelijan kulttuuri- ja kielitaustan huomioiminen rakentaa osallistavaa ja yhteisöllistä oppimiskulttuuria. Erilaisten kielten ja kulttuurien rinnakkainen elo nähdään luontevana ja yhteisöön kuuluvana asiana. Kieli- ja kulttuuritietoisuus hyödyttää koko oppilaitoksen opiskelijakuntaa sekä henkilöstöä ja siihen kannustetaan kaikessa toiminnassa. Jokainen henkilöstön jäsen, erityisesti opetus- ja ohjaushenkilöstö, on kielellinen malli ja opettamansa oppiaineen kielen opettaja. Oppimista eri oppiaineissa tuetaan siten, että opiskelijalla on mahdollista saada aineen opetuksen lisäksi myös kielellistä tukea. Tässä auttaa kannustaminen kielitietoiseen opetustapaan.

Opetuksessa on syytä pyrkiä kielitietoisesti arkikielisestä ajattelusta kohti tieteenalojen kieltä. Arki- ja koulukielen erot tuodaan ilmi myös opiskelijalle kielitietoisten opetusmenetelmien valinnassa. Opetus tukee opiskelijan kasvamista sekä suomalaisen että opiskelijan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiiviseksi ja tasapainoiseksi jäseneksi. Kouluyhteisö antaa kasvutilaa monikerroksisille identiteeteille ja kehittää myös yksilöiden ja ryhmien välistä ymmärrystä, välittämistä ja vastuullista toimintaa.

Oppilaitos yhteisönä on monikielinen ja sen toimintakulttuuri on kielitietoista. Kielitietoisessa opetuksessa korostuu vuorovaikutus ja yhdessä tekeminen, joka on yhdessä oppimista, suunnittelua ja myös yhdessä opetuksen toteuttamista.

Hyvinvointi ja turvallisuus

Opiskeluympäristön tulee olla turvallinen, niin fyysisesti kuin henkisesti. Riskien ja vaaratilanteiden ennaltaehkäisy on tärkeää. Tilojen, opetusvälineiden ja tilanteiden turvallisuudesta ja esteettömyydestä huolehditaan suunnitelmallisesti.

Opetuksessa noudatetaan oppilaitoksen turvallisuuskäytänteitä ja niitä harjoitellaan osana turvallisuussuunnitelmaa.

Osallisuus ja demokraattinen toiminta

Opiskelijoita kannustetaan osallistumaan opetuksen suunnitteluun ja oppilaitoksen toiminta- ja harrastusryhmien toimintaan. Oppilaitoksessa järjestettävät harrasteryhmät sekä opiskelijakuntatoiminta ovat opiskelijoille mahdollisia osallisuuden väyliä.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Aikuisten perusopetuksessa opiskelijat pyritään kohtaamaan yhdenvertaisina ja tasa-arvoisina yksilöinä. Perusopetuksen toimintakulttuuri perustuu avoimuudelle ja keskustelulle ja tämä tarkoittaa myös asioiden jakamista. Oppilaitos edistää arvoiltaan ja käytännöillään sukupuolten tasa-arvoa.

Vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen

Oppiminen edellyttää ympäristön huomioimista. Vastuu ympäristöstä on kaikilla ja kaikki yhteiskunnan kansalaiset voivat siihen vaikuttaa omaan ympäristöönsä. Laaja-alaisen oppimisen ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien kautta kestävä kehitys ja ympäristöajattelu linkittyvät osaksi eri koulutuskokonaisuuksia.

4.3. Oppimisympäristöt ja työtavat

Oppimisympäristöt pyritään suunnittelemaan ottaen huomioon opetuksen erilaiset toteuttamistavat. Oppimisympäristöt vaihtelevat valittujen kurssien ja opiskelujen vaiheen mukaan. Työtapojen valintaa ohjaavat asetetut tavoitteet, tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Niiden vaihtelu tukee oppivan yhteisön kehittymistä ja monipuolisuus antaa välineitä oppivalle yhteisölle ja siten tukee laaja-alaista oppimista. Se myös auttaa ymmärtämään suomalaista koulujärjestelmää ja arvoineen, opetuksen keinoja ja tavoitteita. Opetus toteutetaan lähi- ja/tai etäopetuksena.

Opetuksen eriyttäminen on välttämätöntä, jotta opiskelijoiden erilaiset oppimistavat huomioidaan. Eriyttäminen tulee olla jatkuvaa, nopeasti toteutettavaa, luonnollista ja kuulua koulun toimintakulttuuriin. Eriyttämistä voidaan toteuttaa myös päivittämällä HOKS niin, että opiskelija voi suorittaa kertaavia kursseja tai laajempia kurssikokonaisuuksia.

Etäyhteyksien käyttö ja etäopiskelu kuuluvat tarvittaessa osaksi aikuisten perusopetusta erityisesti päättövaiheessa. Erilaisten sähköisten oppimisalustojen käyttäminen on osa opetusta. Opiskelijoilla on käytettävissä oppilaitoksen 0365-ympäristö ja opiskelijoita ohjataan tavoitteellisesti käyttämään tietotekniikkaa osana opetusta.

4.4. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Monialaiset oppimiskokonaisuudet ovat opetusta eheyttäviä ja oppiaineiden yhteistyöhön perustuvia opiskelujaksoja. Monialaisissa kokonaisuuksia tarkastellaan oppimista useasta eri näkökulmasta yhdistämällä esim. kurssikokonaisuuksia ja työelämäkokemuksia. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien opetusta eheyttävä vaikutus syntyy opiskelijan reflektoidessa omia kokemuksiaan ja yhdistäen ne oppiaineisiin, jotka ovat mukana oppimiskokonaisuuksissa.

Forssan ammatti-instituutissa monialaisia oppimiskokonaisuuksia toteutetaan mm. opiskelemalla samaa teemaa kahdessa oppiaineessa samanaikaisesti ja toteuttamalla toiminnallisia aktiviteetteja kuten teemapäiviä ja -viikkoja, erilaisia tapahtumia, opintokäyntejä.

Työelämäympäristönä voi toimia ammatillisen koulutuksen tai yrityksen työtila. Työelämätaidot ja työssäoppiminen kuuluvat osaksi aikuisten perusopetuksen opintoja. Työelämään tutustuminen koostuu perehdytyksestä, toteutuksesta ja reflektoinnista. Työelämään tutustuminen mahdollistavat opiskelijalle myös suomalaiseen työkuultuuriin tutustumisen ja lisäävät minäpystyvyyden kokemuksia suomen kielellä toimiessa. Jaksot suunnitellaan jokaisen opiskelijan tarpeisiin yksilöllisesti ja opiskelijan toiveita huomioiden. Tutustuminen ammatilliseen koulutukseen voi tapahtua lyhyinä tutustumisjaksoina.

4.5. Paikalliset painotukset

Opiskelijat otetaan mukaan toimintakulttuurin suunnitteluun kysymällä heiltä palautetta säännöllisesti. Lisäksi opiskelijoita kannustetaan ja aktivoidaan oman toimintakulttuurin kehittämiseen.

5. Ohjaus, oppimisen ja opiskelun tuki, opiskeluhuolto ja kurinpidollisten keinojen käyttö

5.1 Ohjaus

Ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijoita siten, että heillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet suoriutua opinnoistaan. Opiskelijan kokonaisvaltainen ohjaus on koko oppilaitoksen yhteinen tehtävä. Ohjauksen tavoitteena on lisätä opiskelijan oppimisvalmiuksia ja oppimaan oppimisen taitoja sekä ymmärrystä omien valintojen ja toiminnan seurauksista. Samalla opiskelijan elämänsuunnittelun ja -hallinnan taidot kehittyvät.

Ohjauksella tuetaan opiskelijan taitoa arvioida realistisesti omia edellytyksiään ja mahdollisuuksiaan opintojen eri vaiheissa. Ohjauksella lisätään myös hyvinvointia ja ehkäistään ennalta opintojen keskeyttämistä. Ohjauksen tavoitteena on vahvistaa ja tukea opiskelijaa niin, että hän osaisi tehdä itseään koskevia koulutusta ja työllistymistä koskevia ratkaisuja ja valintoja. Ohjauksen avulla opiskelija saa opintojen aloittamiseen ja suorittamiseen sekä jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvät keskeiset tiedot ja taidot. Lisäksi hän saa monipuolisen kuvan koulutusmahdollisuuksista, ammateista ja työelämästä jatkosuunnitelmiansa tueksi.

Opiskelijaa tulee ohjata käyttämään erilaisia ohjaus-, neuvonta- ja tietopalveluita. Tavoitteena on, että opiskelija tuntee keskeiset jatkokoulutukseen ja ammatinvalintaan liittyvät tietolähteet, osaa etsiä tietoa sekä käyttää niitä jatko-opintoihin hakeutumisen tukena. Ohjauksen tulee tukea kieli- ja kulttuurivähemmistöihin kuuluvia ja maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita. Ohjauksessa voidaan tehdä myös konkreettinen jatko-opintosuunnitelma, jossa otetaan huomioon opiskelijan pitkän aikavälin tavoitteet.

Oppimisen ohjaus

Opinto-ohjausta annetaan osana perusopetuksen opetusta. Ohjaus sisältää tutustumista eri toisen asteen opintoihin. Ohjaus järjestetään moniammatillisesti. Oppimisen ohjaus on sisällytetty laaja-alaisesti suoritettaviin kursseihin ja siihen kuuluu opiskelutaitojen ja itsearvioinnin kehittämistä.

Oppimisen ohjauksessa korostuu merkittävästi arvioinnin kokonaisvaltaisuus, omien suoritusten ja kykyjen realistinen arviointi ja realistiset tavoitteet. Positiivinen ja kannustava, mutta kuitenkin realistinen palaute on osa toimintakulttuuria. Oppimisen ohjaus ja arvioinnin ymmärtäminen selkiinnyttää opiskelijalle arvioinnissa toteutettavaa toimintakulttuuria.

Tavoitteena on, että aikuisten perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen nivelvaiheen ohjaus tapahtuu moniammatillisessa yhteistyössä ja myös eri oppilaitosten välillä.

5.2 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

Opiskelijan aloittaessa opintonsa aikuisten perusopetuksessa hänelle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, joka perustuu opiskeluhistoriaan ja elämäntilanteeseen. Valituksi tultuaan hänen aikaisemmat opintonsa tunnistetaan ja tunnustetaan ja hänelle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, joka huomioi aiemmin opitun ja asettaa tavoitteet opiskelulle.

Suunnitelmaa seurataan ja tarvittaessa tarkennetaan koko opintojen keston ajan. Ohjauksesta tiedotetaan opiskelijoille välittömästi opintojen alkaessa. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman teossa käytetään tarvittaessa tulkkaukspalveluja.

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjattavat tiedot:

- henkilötiedot
- aikaisempi koulutus Suomessa ja/tai muualla, erityisesti aikaisemmin suoritettut perusopetuksen opinnot ja mahdollisesti opintoja korvaava työkokemus tai muu kokemus
- suomen/ruotsin kielen taito ja muu kielitaito sekä kielenopiskeluvalmiudet
- hyväksi luettavat kurssit ja/tai oppimäärät
- aikuisten perusopetuksen aloitusvaihe (lukutaitovaihe, muu alkuvaihe vai päättövaihe)
- suoritettavat kurssit
- mahdolliset muissa oppilaitoksissa toteutettavat opiskelu- ja/tai tutustumisjaksot ja/tai työelämään tutustumisjaksot
- arvioitu opiskeluaika
- opiskeluolosuhteet, opintojen suorittamistavat ja mahdolliset erityiset opetusjärjestelyt
- opiskeluvalmiudet ja mahdollinen tuen tarve
- jatko--opinto-- ja urasuunnitelma

Alaikäisen opiskelijan huoltaja voi osallistua suunnitelman tekoon. Tarvittaessa suunnitelman teossa voidaan käyttää tulkkaukspalveluita huoltajan osallistumisen mahdollistamiseksi.

Yhteistyö opiskelijan kotoutumissuunnitelman toteuttamisessa

Henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa tehtäessä otetaan huomioon TE-toimistossa tai kunnassa tehty kotoutumissuunnitelma. Yhteistyö seudun yhteistyötahojen kanssa on opiskelun alkuvaiheessa erityisen tärkeää. Jokainen yhteistyötaho edistää opiskelijan kotoutumissuunnitelman toteutumista omalta osaltaan ja tiedon välittäminen eri tahojen välillä opiskelijan suostumuksella on erittäin tärkeää kotoutumisen edistämiseksi.

5.3 Oppimisen ja opiskelun tuki

Oppimisen ja opiskelun tukeminen on moniammatillista yhteistyötä, johon osallistuvat esimerkiksi oppilaitoksen yhteistyötiimit ja opiskelijapalvelut. Oppilaitoksen sisäisellä yhteistyöllä pyritään palvelemaan opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman tavoitteiden saavuttamista.

Opiskelun alkuvaiheessa kartoitetaan jokaisen opiskelijan lähtökohdat, vahvuudet ja kehitystarpeet. Opetuksen eriyttäminen on ensisijainen keino ottaa huomioon opiskelijoiden erilaisuus. Opiskelijaa autetaan ymmärtämään opetuksen tavoitteet ja merkitys. Painotamme toiminnassamme henkilöstön ja opiskelijoiden välistä sekä opiskelijoiden keskinäistä yhteistyötä ja vertaisoppimista.

Erityistä huomiota kiinnitetään oppimisen esteiden ja oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tunnistamiseen. Tuen tarpeen tunnistaminen perustuu opettajien ja muun henkilöstön havaintoihin. Opiskelija voidaan ohjata selvittämään tuen tarvettaan yhteistyötahojen avulla. Käytössä olevia toimintatapoja, opetusjärjestelyjä ja oppimisympäristöjä sekä niiden soveltuvuutta opiskelijalle tarkastellaan yhteistyössä ja yksilöllisesti opiskelijan kannalta. Tämän pohjalta arvioidaan, voidaanko näitä muuttamalla toteuttaa opiskelijalle aikaisempaa paremmin sopivia pedagogisia ratkaisuja.

Opiskelijoita ohjataan tunnistamaan omat voimavaransa, oppimiseen liittyvät vahvuutensa ja kehittymistarpeensa. Erityistä huomiota kiinnitetään opiskelijan oppimisen valmiuksiin, oppimaan oppimisen kehittämiseen ja mahdollisuuteen ottaa vastuuta omasta opiskelustaan, sen suunnittelusta, tavoitteenasettelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista. Vastuuopettaja arvioi ja antaa kannustavaa palautetta opiskelijoidensa edistymisestä sekä suunnittelee opetuksen, oppimisympäristöt ja mahdolliset tukitoimet yhdessä opettajatiimin kanssa.

Ohjaukseen osallistuvat aikuisten perusopetuksen vastuuopettaja ja muut opettajat, ohjaajat ja opiskelijapalveluiden moniammatillinen henkilökunta. Vastuuopettaja huolehtii opiskelijan HOKS:in tekemisestä ja opintojen etenemisestä tavoitteellisesti.

Opiskelijoiden käytettävissä ovat opiskelijapalvelut ja opiskelijahuollon palvelut (OmaHäme) sisältäen kuraattoripalvelut ja terveydenhoitajan palvelut. Työllistymisessä ja työuran suunnittelussa käytettävissä ovat LHKK:n ja JobParin palvelut, oppisopimuspalvelut sekä tarvittaessa oppilaitoksen ammatillisten opettajien ja ammatillisten ohjaajien asiantuntemus. Opintojen alkuvaiheessa käytetään tarvittaessa tulkkauspalveluja palveluiden mahdollistamiseen.

5.4. Opiskeluhoolto

Perusopetuksen koko oppimäärää aikuisten perusopetuksen perusteiden mukaan opiskeleviin/ (tutkintotavoitteiset opiskelijat) sovelletaan oppilas- ja opiskelijahuoltolakia. Koulutuksessa noudatetaan Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän opiskeluhooltosuunnitelmaa.

Opiskeluhooltosuunnitelmassa kuvataan hyvinvoinnin ja turvallisuuden vahvistamisen toimintatavat. Lisäksi suunnitelman tukena on LHKK:n päihitteettömyyssuunnitelma.

5.5 Kurinpidollisten keinojen käyttö

Kurinpidollisten keinojen käytössä noudatetaan Suunnitelmaa kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnitelman tavoitteena on turvata oppimisympäristöjen työrauha, sisäinen järjestys, opiskelun esteetön sujuminen sekä oppilaitoksen turvallisuus ja viihtyisyys kaikille LHKK:n opiskelijoille ja henkilöstölle. Suunnitelmalla pyritään varmistamaan toimintaperiaatteiden yhdenmukaisuus ja oikeudenmukaisuus kurinpitokeinojen käyttämisessä sekä sitouttamaan eri osapuolet sovittuihin toimintatapoihin.

Perusopetuksessa noudatetaan koko oppilaitoksen tavoin Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän järjestyssääntöjä. Järjestyssääntöjen tavoitteena on taata jokaiselle opiskelijalle ja työntekijälle turvallinen opiskeluympäristö ja työympäristö. Jokaisella opiskelijalla on oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan. Oppilaitoksessa edistetään kulttuurisesti moninaista ilmapiiriä ja kulttuurien välistä ymmärrystä. Järjestyssääntöjä noudatetaan oppilaitoksen hallinnassa olevissa rakennuksissa ja alueella sekä opiskeluun liittyvissä tiloissa, tilanteissa ja tilaisuuksissa. Työelämässä oppimisen aikana noudatetaan lisäksi työpaikan sääntöjä sekä työelämässä oppimisesta erikseen annettuja ohjeita. Järjestyssääntöjen noudattamatta jättäminen johtaa kurinpidollisten keinojen käyttämiseen.

Kurinpidollisten keinojen tukena ovat myös LHKK:n Läsnäolon tukemisen malli ja Kiusaamisen ehkäisy - ennaltaehkäisevä malli. Läsnäolon tukemisen mallilla pyritään ennaltaehkäisemään poissaoloja sekä opintojen keskeyttämistä.

6. Yhteistyö ja opetuksen järjestäminen

6.1. Yhteistyö

Opetushallinnossa ja aikuisten perusopetusta järjestävissä oppilaitoksissa tehdään yhteistyötä aikuisten perusopetuksen yhtenäisyyden, eheyden ja laadun varmistamiseksi. Opetuksen järjestämistä varten on tehtävä yhteistyötä eri koulutustahojen ja organisaatioiden kesken sekä luotava moniammatillisia verkostoja.

Opiskelijoiden osallisuus

Opiskelijoilla on oppilaitosyhteisön jäsenenä vastuuta oppimisympäristöstä ja mahdollisuuksia vaikuttaa oppilaitoksen toimintaan. Oppilaitoksessa arvostetaan yhteisöllisyyttä ja monikulttuurisuutta. Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua yrittäjäpäivän, monikulttuurisuuspäivän ja muiden tapahtumien järjestämiseen. Opiskelijoilla on mahdollisuus antaa palautetta oppilaitosten toiminnasta ja osallistua toiminnan kehittämiseen halutessaan esimerkiksi opiskelijakuntatoiminnan kautta.

Seudullinen yhteistyö

LHKK toimii tiiviissä ja aktiivisessa yhteistyössä Forssan seudun maahanmuuttajapalveluita toteuttavien toimijoiden kanssa, joita ovat mm. Kotouttamo, perusopetus, Kotokunta, TE-palvelut, kolmas sektori, seurakunta.

6.2. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Aikuisten perusopetuksessa voidaan hyödyntää etäopetusta ja luoda monipuolisia opiskelumahdollisuuksia kaikkiin oppiaineisiin ja aihealueisiin. Etäyhteyksiä hyödyntävästä opetuksesta sovitaan yksilöllisesti vastuopettajan ja opiskelijan välillä osana henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaa.

7. Oppimisen arviointi

7.1 Arvioinnin tehtävät

Arvioinnilla on kaksi tehtävää ja se kohdistuu aina oppimiseen, osaamiseen ja työskentelyyn. Arviointi ensinnäkin ohjaa ja kannustaa opiskelua sekä se kehittää opiskelijoiden itsearvioinnin taitoja (formatiivinen arviointi). Toiseksi se määrittää missä määrin opiskelija on saavuttanut oppiaineille asetetut tavoitteet (summatiivinen arviointi). Käyttäytymistä ei arvioida. Aikuisten perusopetuksen arviointi on yhteneväinen periaatteiltaan ja käytänteiltään oppilaitoksen muun arviointikulttuurin kanssa.

7.1.1. Formatiivinen arviointi

Opiskelijan opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin arvioidaan formatiivisen arvioinnin avulla. Sen avulla opiskelija ymmärtää omaa oppimistaan, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittää työskentelyään oppiaineille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Formatiivinen arviointi tapahtuu opetusprosessin sisällä ja se on oppimista tukevaa ja ohjaavaa palautetta. Sen avulla varmistetaan, että opiskelija ymmärtää oppiaineen tavoitteet, hahmottaa oman edistymisensä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Formatiiviseen arviointiin kuuluu myös itsearviointi ja vertaispalaute, mutta ne eivät vaikuta arvosanaan tai sanalliseen arvioon. Jokaisen kurssin alussa opiskelijalle kerrotaan oppiaineen tavoitteet ja arvioinnin periaatteet. Formatiivinen arviointi ei edellytä dokumentointia.

7.1.2. Summatiivinen arviointi

Opetussuunnitelmassa oppiaineille asetetaan tavoitteet, jota paikallisessa suunnitelmassa tarvittaessa tarkennetaan. Näiden tavoitteiden saavuttamista kuvataan opiskelijan summatiivisessa arvioinnissa. Summatiivinen arviointi annetaan jokaisen kurssin päättyessä, kun kurssille asetettu oppimäärä on opiskeltu sekä perusopetuksen päättyessä. Summatiivisen arvioinnin tekevät opiskelijaa opettaneet opettajat. Summatiivisen arvioinnin kaikki näytöt dokumentoidaan. Jos opiskelija on alle 18-vuotias, tulee opiskelijalle ja hänen huoltajalleen kertoa riittävän ajoissa, ellei opintojen tavoitteet ole täyttymässä. Opiskelijan on saatava tukea opintoihinsa riittävän ajoissa.

7.2 Arvioinnin yleiset periaatteet

Arvioinnissa tulee noudattaa seuraavia periaatteita:

- A) Arvioinnin on oltava yhdenvertaista
- B) Arviointi edellyttää avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta
- C) Arviointi on suunnitelmallista ja johdonmukaista
- D) Arviointi on monipuolista

- E) Arviointi perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin
- F) Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijoiden edellytykset

7.3 Oppimisen ja osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu oppimiseen ja osaamiseen. Oppimisen arvioinnissa kiinnitetään huomiota myös oppimisprosessin ohjaamiseen ja siitä annettavaan palautteeseen. Osaamisen arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelija tiedollisen ja taidollisen osaamisen tasoon. Osaamista arvioidaan ja oppimista ohjataan aina suhteessa aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden eri oppiaineille määritelyihin ja tässä paikallisessa opetussuunnitelmassa täsmennettyihin tavoitteisiin. Laaja-alaisten osaamisen tavoitteet ovat oppiaineiden sisällä, niitä ei arvioida erikseen.

7.4. Työskentelyn arviointi

Oppiaineen arviointiin sisältyy aina myös työskentelyn arviointi. Sitä ei arvioida erillisenä osana oppiaineista, vaan se sisältyy kunkin oppiaineen arviointiin. Työskentelyn arviointi perustuu aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sekä tässä paikallisessa opetussuunnitelmassa määritelyihin tavoitteisiin. Työskentelytaidot tarkoittavat opiskelijan kehittyviä taitoja työskennellä itsenäisesti, vastuullisesti ja yhdessä rakentavasti vuorovaikutuksessa ryhmässä sekä opiskelijan taitoa suunnitella ja arvioida omaa työskentelyään.

7.5 Opinnoissa eteneminen

Aikuisten perusopetus on vuosiluokkiin sitomatonta. Opiskelija suorittaa alkuvaiheessa henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaansa kuuluvia kursseja edeten kursista toiseen. Kun alkuvaiheen, ja siihen mahdollisesti kuuluneen lukutaitovaiheen opintoihin kuuluneet kurssit on suoritettu hyväksytysti tai osaaminen on muutoin saavutettu, voi opiskelija siirtyä suorittamaan päättövaiheen kursseja. Opetus ja arviointikäytännöt tulee suunnitella niin, että opiskelijalla on monipuolisia mahdollisuuksia osoittaa osaamisensa. Ennen päättövaiheeseen siirtymistä on varmistuttava siitä, että opiskelijalla on riittävät opiskelutaidot ja opetuskielen hallinta, että hän selviytyy päättövaiheen opinnoista. Opiskelija on oikeutettu saamaan tukea ja ohjausta opintoihinsa, jos hän sairauden, oppimisen haasteiden, vaikeasta elämäntilanteesta johtuvien poissaolojen tai muun syyn vuoksi on jäänyt tai on vaarassa jäädä jälkeen opinnoissaan.

7.6 Muualla hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Ennen opintojen aloittamista on selvitettävä opiskelijan lähtötaso, jotta opiskelusuunnitelma olisi tarkoituksenmukainen. Opiskelijan tieto- ja taitotasoa eri oppiaineissa arvioidaan ja tarvittaessa hyväksiluetaan kursseja. Arviointia tehdään tarvittaessa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Jos opiskelijalle hyväksiluetaan opintoja muista suomalaisista oppilaitoksista, pitäydytään niissä arvosanoissa. Opiskelijan opinnot on henkilökohtaistettava, tuntijakoasetuksen vähimmäiskurssimäärä ei velvoita automaattisesti kaikkien kurssien suorittamiseen. Opiskelijan, joka on alkuvaiheessa, ei siis tarvitse suorittaa kaikkia kyseisen vaiheen pakollisia opintoja.

7.7 Osaamisen osoittaminen erityisessä tutkinnossa

Myös perusopetuslain ja -asetuksen mukaisessa erityisessä tutkinnossa voidaan todeta ja arvioida aikuisten perusopetuksen oppimäärä. Tällaisen tutkinnon voi järjestää se, kenellä on lupa järjestää perusopetusta. Tietojen ja taitojen tulee vastata perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja.

7.8 Arviointi ja todistukset aikuisten perusopetuksen alkuvaiheessa

Arvioinnin tavoitteena on antaa kullekin opiskelijalle henkilökohtaista ja kannustavaa palautetta. Se on prosessi, joka kestää koko koulutuksen ajan. Arviointi on jatkuvaa ja sen avulla tuetaan opiskelijaa erityisesti niiden taitojen harjoittelussa, joissa hän eniten tarvitsee apua. Arviointiin liittyy myös itsearviointi, joka on osa suomalaista opiskelu- ja työkuulttuuria.

Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, ja palautetta annetaan niin suullisesti kuin kirjallisestikin. Palautteen on oltava myönteistä ja kannustavaa. Opiskelijan on ymmärrettävä saamansa palaute, jotta hän tiedostaa oppimansa, suuntaa opiskelunsa olennaiseen ja kehittää työskentely-, opiskelu- ja itsearviointitaitojaan.

Alkuvaiheen ja lukutaitovaiheen suoritettut kurssit arvioidaan merkinnöillä S=suoritettu tai H=hylätty. Ainoastaan terveystieto arvioidaan numeroarvosanalla, mikäli se suoritetaan alkuvaiheessa.

Alkuvaiheessa voidaan antaa seuraavia todistuksia:

1. todistus aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen opintojen suorittamisesta annetaan opiskelijalle, joka on suorittanut kaikki henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmansa kuuluneet alkuvaiheen opinnot
2. todistus aikuisten perusopetuksessa suoritetuista alkuvaiheen opinnoista annetaan opiskelijalle tarvittaessa tai pyydettyäessä ja joka sisältää hänen siihen mennessä suorittamansa alkuvaiheen opinnot

3. erotodistus annetaan opiskelijalle, joka eroaa oppilaitoksesta kesken opintojen.

Alkuvaiheen todistuksiin merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- aikuisten perusopetuksen järjestämisluvan päivämäärä
- opiskelijan nimi ja syntymäaika
- oppiaineittain opiskelijan suorittamat aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen ja/tai lukutaitovaiheen kurssit ja annettu arvio (S=suoritettu, H=hylätty)
- todistuksen antamispäivä ja rehtorin allekirjoitus
- maininta siitä, että todistus on Opetushallituksen määräyksen OPH-559-2020 mukainen todistus.
- liitteeksi henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ja mahdolliset muut tarkentavat selvitykset

7.9 Arviointi ja todistukset aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa

7.9.1 Kurssisuorituksen arviointi

Oppiaineiden kaikki pakolliset ja valinnaiset kurssit arvioidaan numeroin kurssin päätyttyä, lukuun ottamatta oppiainetta opinto-ohjaus ja työelämätaidot. Muiden perusopetukseen soveltuvien aineiden ja aihealueiden kurssit arvioidaan opetus-suunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Kurssin arvosanalla kuvataan opiskelijan saavuttamat oppiainekohtaiset tavoitteet kurssilla. Osaaminen suhteutetaan kurssin tavoitteisiin. Opiskelijan opiskellessa kurssin kokonaan tai osittain itsenäisesti noudatetaan samoja arviointiperiaatteita. Arvioinnin on oltava riittävän laaja-alaista. Myös itsenäisesti opiskelusta kurssista edellytetään hyväksyttyä suoritusta, jotta se voidaan laskea oppiaineen oppimäärään. Samat arviointikriteerit ovat käytössä myös opiskelijan suorittaessa ainoastaan yhden tai useamman kurssin tai opiskelijan korottaessa kurssiarvosanaa.

7.9.2 Perusopetuksen koko oppimäärän suoritus

Koko päättövaiheen oppimäärä sisältää vähintään 46 kurssia. Rangaistuslaitoksessa oppimäärä voi olla vähintään 30 kurssia. Kun opiskelija on suorittanut hyväksytysti kaikkien henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaansa kuuluneiden oppiaineiden oppimäärät, hän on suorittanut aikuisten perusopetuksen koko oppimäärän.

Oppimäärä muodostuu opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman pakollisista ja valinnaisista kursseista. Valinnaiset kurssit ovat joko oppiaineiden mukaisia

kurssija tai muita perusopetukseen soveltuvia aineita tai aihealueita. Päättövaiheessa opiskelijan tulee opiskella vähintään yhtä kieltä A-kielen oppimäärän mukaisesti. Kieliä tulee suorittaa yhteensä 20 kurssia, joista äidinkieltä ja kirjallisuutta vähintään 4 kurssia. Alkuvaiheen kurssija ei huomioida päättövaiheen vähimmäiskurssimäärässä. Ainoastaan terveystiedon voi suorittaa alkuvaiheessa. Paikallinen opetussuunnitelma määrittelee päättövaiheen pakollisten kielikurssien määrän.

7.9.3 Päättöarviointi ja päättöarvosanan muodostaminen

Päättöarviointi määrittelee, miten opiskelija on aikuisten perusopetuksen päättyessä saavuttanut kunkin oppiaineen oppimäärän tavoitteet. Se tehdään siinä vaiheessa, kun opiskelija on opiskellut kaikki opiskelusuunnitelmaansa kuuluvat pakolliset ja valinnaiset kurssit. Opetussuunnitelman perusteissa on määritelty valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit. Arvosana perustuu opiskelijan osoittamaan osaamisen tasoon suhteessa oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin. Hylätyn tai heikomman suoriutumisen voi kompensoida jonkin toisen tavoitteen paremmalla osaamisella. Päättöarviointiin sisältyy myös työskentelyn arviointi.

Aikuisten perusopetuksen päättöarvioinnissa numeroin arvioitavat yhteiset oppiaineet ovat

- äidinkieli ja kirjallisuus
- toinen kotimainen kieli
- vieraat kielet
- matematiikka
- fysiikka
- kemia
- biologia
- maantieto
- uskonto tai elämäntietä
- historia
- Yhteiskuntaoppi
- terveystieto

Päättöarvioinnin kriteerit määrittelevät numeroarvosanoihin 5, 7, 8 ja 9 vaadittavan osaamisen tason kussakin oppiaineessa.

Muiden aineiden ja perusopetukseen soveltuvien aihealueiden oppimäärät arvioidaan paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla, joka on suoritettu / hylätty. Tarvittaessa opiskelijan HOKS:aan kirjataan poikkeava arviointitapa.

Jos opiskelija vaihtaa äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen tai vieraiden kielten oppimääriä, arvioidaan päättöarvioinnissa se oppimäärä, jota hän on viimeksi opiskellut. Opiskelijan vaihtaessa katsomusaineesta tai sen oppimäärästä toiseen toimitaan samoin.

Opiskelijalla saa olla hylättyjä kurssiarvosanoja enintään seuraavasti oppiaineen pakollisista ja valinnaisista kursseista

Suoritettuja pakollisia ja valinnaisia kursseja yhteensä	joista voi olla hylättyjä kurssiarvosanoja enintään
1-2 kurssia	0
3-5 kurssia	1
6-8 kurssia	2
9 tai enemmän	3

Näitä periaatteita noudatetaan myös niiden opiskelijoiden kohdalla, joiden tarkoituksena on suorittaa ainoastaan yhden tai useamman oppiaineen oppimäärä tai korottaa sen tai niiden arvosanoja.

7.9.4 Aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa käytettävät todistukset ja todistusmerkinnät

Aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa käytettävät todistukset ovat

1. erotodistus
2. päättötodistus
3. todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta
4. todistus erityisessä tutkinnossa suoritetusta oppimäärästä tai suoritetuista oppimääristä.

Päättövaiheen todistuksiin merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- oppilaitoksen opetuskieli o aikuisten perusopetuksen järjestämisluvan päivämäärä
- opiskelijan nimi ja syntymäaika, päättötodistukseen myös henkilötunnus
- todistuksen antamispäivä
- rehtorin allekirjoitus
- opiskelijan opiskelusuunnitelmaan sisältyneet päättövaiheen opinnot eri oppiaineissa, niiden kurssimäärä sekä annetut arvosanat
- perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arvosana-asteikko
- maininta siitä, että todistus on Opetushallituksen määräyksen OPH-559-2020 mukainen.
- todistukseen voidaan liittää muu todistus opiskelijan erityisestä osaamisesta

Päättötodistusta lukuun ottamatta todistuksissa voidaan numeroarvosanaa täydentää sanallisella arviolla.

Erotodistus

Erotodistus annetaan opiskelijalle, joka vaihtaa toiseen oppilaitokseen tai eroaa perusopetuksesta. Erotodistuksen liitteenä tulee olla oppilaitoksessa noudatettu tuntijako sekä selvitys opetuksen mahdollisista painotuksista. Erillistä erotodistusta ei tarvitse antaa, jos opiskelija siirtyy saman opetuksen järjestäjän ylläpitämään toiseen oppilaitokseen. Erotodistukseen merkitään rehtorin allekirjoitus. Jos opiskelija saa oman uskonnon opetusta, hänen saamansa arvio merkitään todistukseen, mikäli kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdyskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua arvosanaa ei merkitä todistukseen. Erotodistukseen liitetään opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Perusopetuksen päättötodistus

Perusopetuksen päättötodistus annetaan opiskelijalle, jonka suoriutuminen suhteessa oppiaineiden oppimäärien tavoitteisiin on hyväksytty kaikissa hänen opiskelusuunnitelmaansa kuuluvissa oppiaineissa. Numeroarvosanoja käytettäessä tämä merkitsee vähintään todistusarvosanaa viisi (5) ja sanallisesti arvioitavissa oppiaineissa arviota ”suoritettu” (S).

Päättötodistukseen merkitään samat tiedot kuin muihin perusopetuksen aikana käytettäviin todistuksiin seuraavin poikkeuksin:

- opiskelijan koko nimi ja henkilötunnus
- yhteisten oppiaineiden ja numeroin arvioitavien valinnaisten aineiden arviointi sanoin (välttävä – erinomainen) ja numeroin (5 - 10)
- oppiainelista, joissa on useampia oppimääriä (äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet) merkitään suoritettu oppimäärä lukuun ottamatta uskontoa
- uskonnon ja elämänskatsomustiedon arvosana merkitään päättötodistukseen muodossa ”uskonto/elämänskatsomustieto” erittelemättä sitä, kumpaa oppiainetta tai mitä uskonnon oppimäärää opiskelija on opiskellut
- oppiaineen opetuksessa käytetty kieli, mikäli jonkin oppiaineen kursseista on aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa opetettu vähintään puolet muulla kuin oppilaitoksen opetuskielellä
- tieto siitä, että ”Perusopetuksen oppimäärä sijoittuu tasolle kaksi kansallisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä ja eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä”.

Mikäli alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltaja tai opiskelija pyytää kirjallisesti, ettei opiskelijan päättötodistukseen merkitä numeroarvosanaa valinnaisena aineena opiskeltavasta kielestä, arvosana jätetään pois ja todistukseen tulee merkintä S ”suoritettu”.

Opiskelijalle voidaan hänen pyynnöstään antaa todistus hänen suorittamastaan uskonnon oppimäärästä / elämänskatsomustiedosta. Jos opiskelija saa oman uskonnon opetusta, hänen saamansa numeroarvosana merkitään päättötodistukseen, mikäli

kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdyskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua numeroarvosanaa ei merkitä päättötodistukseen.

Oppilaitos ei voi muuttaa tai korjata jälkikäteen jo saatuun päättötodistukseen kirjattuja arvosanoja lisänäyttöjen perusteella. Opiskelijan on hankittava uusi, erillinen todistus mahdollisesta parantuneesta osaamisesta.

Erityisessä tutkinnossa suoritetuista opinnoista annettavat todistukset

Jos opiskelija on suorittanut perusopetuksen jonkin oppiaineen oppimäärän erityisessä tutkinnossa, hänelle annetaan todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta. Todistuksesta tulee käydä ilmi suoritettu oppiaine ja oppimäärä. Samaan todistukseen voidaan merkitä useamman oppiaineen suoritukset. Jos opiskelija on suorittanut osan perusopetuksen oppimäärästä, kuten vuosiluokan oppimäärän, annetaan hänelle todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä. Jos perusopetuksen koko oppimäärä on suoritettu erityisessä tutkinnossa, annetaan todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta. Mikäli oppiaineen oppimäärä tai perusopetuksen koko oppimäärä on suoritettu erityisessä tutkinnossa, ei todistuksiin merkitä kurssien määrää.

7.10. Poissaolojen vaikutukset arviointiin

Opetukseen on osallistuttava, ellei opiskelijalle ole sairaudesta tai muusta erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty siitä vapautusta. Opiskelu ja siihen perustuva arviointi voidaan järjestää osittain toisin, jos se terveydentilaan liittyvistä syistä on perusteltua. Luvattomat poissaolot sekä opetukseen, kokeisiin tai muihin näyttömahdollisuuksiin osallistumatta jättäminen sekä hyväksytyjen kurssisuoritusten puuttuminen voi johtaa hylätyyn kurssiarvosanaan.

7.11 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Opiskelijalla on mahdollisuus pyytää arvioinnin uusimista ja oikaisua päättöarvioinnissa sekä opinnoissa etenemisessään. Arvioinnin uusimisen pyyntö osoitetaan oppilaitokselle ja se on tehtävä kahden kuukauden kuluessa arviointitiedon saamisesta. Oppilaitoksen rehtori ja opiskelijan opettajat päättävät uudesta arvioinnista yhdessä.

Paikallisesti päätettävät asiat

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt arvioinnin linjaukset siirretään paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi. Myös päättöarvioinnin kriteerit siirretään aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi.

Forssan ammatti-instituutissa opiskelija opiskelee ne pakolliset ja valinnaiset kurssit lukutaito- ja alkuvaiheessa, jotka hänelle on HOKSissa määritelty. Opiskelijan ei siis ole pakko suorittaa kaikkia lukutaito- tai alkuvaiheen opintoja, vaan hänen aiempi osaamisensa huomioidaan opintoja suunniteltaessa. HOKSia päivitetään opintojen edetessä säännöllisesti. Arviointi on monipuolista. Ensisijaisesti opiskelijalle tarjotaan kaikkia pakollisia ja valinnaisia kursseja lukutaito- ja alkuvaiheen opetussuunnitelman mukaisesti.

Ennen päättövaiheeseen siirtymistä vastuuopettajan tulee varmistua siitä, että opiskelijalla on edellytykset selviytyä päättövaiheen opinnoista. Päättövaiheessa opiskelijan tulee suorittaa ennalta sovitulla tavoilla kaikki pakolliset kurssit saadakseen aikuisten perusopetuksen päättötodistuksen.

Lukutaito- ja alkuvaiheessa ei ole mahdollista suorittaa itsenäisiä kursseja, päättövaiheessa sellaisia voidaan sovitusti järjestää. Opiskelijan saadessa hyväksytyn tai hylätyn arvosanan, jota hän haluaa korottaa, sen suorittamistapa sovitaan joko vastuuopettajan tai oppiaineen opettajan kanssa ja kirjataan HOKSiin.

Forssan ammatti-instituutissa ei ole toistaiseksi mahdollisuutta aikuisten perusopetuksen erityisen tutkinnon suorittamiseen.

Todistusten ulkoasu noudattaa LHKK:n todistusten linjaa.
(Aikuisten perusopetuksen arviointiluku 7, 2020.)

8. Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen opetus

8.1. Ohjaaminen alkuvaiheen opetukseen ja alkuvaiheen tehtävä

Alku- ja lukutaitovaiheen opetuksen opiskelijat edustavat usein erilaisia kieli- ja kulttuuriryhmiä. Erilaiset opiskelijoiden omat verkostot ovatkin tärkeitä yhteistyökumppaneita siirryttäessä opiskelemaan ja aktiiviseen oppijan rooliin. Alkuvaiheen tiedottaminen aikuisten perusopetuksen suorittamisen eri vaihtoehtoista on tärkeää. Kohderyhmillä on erilaisia tarpeita.

Perusopetuksen alkuvaiheen tehtävänä onkin varmistaa, että opiskelija saavuttaa riittävät perustaidot ja -tiedot sekä olennaiset opiskelu- ja tiedonhankintataidot siirtymään päättövaiheeseen tai muuhun koulutukseen. Alkuvaiheen opetuksessa annetaan valmiuksia toimia arjessa suomalaisessa yhteiskunnassa. Alkuvaiheen tehtävänä on ehkäistä syrjäytymistä ja antaa opiskelijalle mahdollisuus täydentää yleissivistystään.

8.2. Paikallisesti päätettävät asiat

Alkuvaiheen pakollisten kurssien määrän tulee olla 34 ja valinnaisten vähintään 10. Opiskelija valitsee vähintään 38 kurssia, mikäli hän suorittaa alkuvaiheen opinnot.

Mikäli oppilaitos tarjoaa alkuvaiheeseen sisältyvää lukutaitovaihetta, on siihen kuuluvien pakollisten kurssien määrä 23 kurssia ja valinnaisten vähintään 6 kurssia. Näistä kursseista opiskelija valitsee vähintään 27 kurssia, mikäli hän suorittaa lukutaitovaiheen opinnot. Opiskelijan suorittama kurssimäärä määräytyy hänen henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa mukaan.

Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen ja siihen mahdollisesti sisältyvän lukutaitovaiheen opintoja valitaan joustavasti siten, että ne antavat opiskelijalle sellaiset tiedot ja taidot, että hänellä on mahdollisuus jatkaa opintojaan aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma voidaan laatia myös siten, että opiskelija suorittaa samanaikaisesti eri vaiheiden kursseja. Jos opiskelijan on tarkoituksenmukaista suorittaa vain lukutaito- ja/tai alkuvaiheen opintoja, hänet voidaan ohjata tämän jälkeen muuhun soveltuvaan koulutukseen.

Lounais-Hämeen Koulutuskuntayhtymä/Forssan ammatti-instituutti tarjoaa lukutaitovaiheessa 23 pakollista kurssia ja 6 valinnaista kurssia. Opiskelija suorittaa yhteensä vähintään 27 kurssia lukutaitovaiheessa. Alkuvaiheessa tarjotaan pakolliset 34 kurssia ja 8 valinnaista kurssia. Opiskelija valitsee vähintään 38 kurssia alkuvaiheessa.

8.3. Oppiaineet lukutaitovaiheen opetuksessa

Lukutaitovaihe	23 kurssia	6 kurssia
	Pakolliset kurssit	Valinnaiset kurssit
Kielet – yhteensä	15	
Äidinkieli ja kirjallisuus	15	
Vieras kieli	-	
Matematiikka	3	
Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus	2	
Ympäristö- ja luonnontieto	1	
Terveystieto	-	

Opinto-ohjaus ja työelämätaidot	2	
Valinnat kurssit vähintään At-taidot 2 Liikunta 2 Käsityö 1 Työelämään tutustuminen 1		6

Lukutaitovaiheen kurssit:

Äidinkieli ja kirjallisuus 15 kurssia

FAILäi1 Lähtökohtia luku- ja kirjoitustaidon opiskelulle

FAILäi2 Äänteestä ja kirjaimesta tavuksi

FAILäi3 Tavusta sanaksi

FAILäi4 Harjoitellaan sanoja

FAILäi5 Lisätään tavuja

FAILäi6 Sanoista lauseisiin

FAILäi7 Lauseista kohti tekstiä

FAILäi8 Sujuvoitetaan luku- ja kirjoitustaitoja

FAILäi9 Käydään ostoksilla

FAILäi10 Asuminen

FAILäi11 Toimitaan kotona

FAILäi12 Annetaan henkilötietoja ja täytetään lomakkeita

FAILäi13 Asioidaan terveyspalveluissa

FAILäi14 Viestintää päivähoidossa, koulussa ja työelämässä

FAILäi15 Vietetään vapaa-aikaa

Matematiikka 3 kurssia

FAILma1 Lukujen maailma

FAILma2 Luvut arjessa

FAILma3 Laskutoimituksia arjessa

Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus 2 kurssia

FAILyk1 Arkielämä ja yhteiskunnan palvelut

FAILyk2 Demokraattinen yhteiskunta

Ympäristö- ja luonnontieto 1 kurssi

FAILyl1 Ympäristö- ja luonnontiedon alkeet

Opinto-ohjaus ja työelämätaidot 2 kurssia

FAILot1 Koulutusjärjestelmä ja opiskelukäytännöt

FAILot2 Ammatteihin tutustuminen

Valinnaiset kurssit 6 kurssia

FAILat1 At-taidot

FAILat2 At-taidot

FAILli1 Liikunta

FAILli2 Liikunta

FAILkä1 Käsityö

FAILtyö1 Työelämään tutustuminen

8.3. Oppiaineet aikuisten perusopetuksen alkuvaiheessa

Alkuvaihe	34 kurssia	8 kurssia
	Pakolliset kurssit	Valinnaiset kurssit
Kielet – yhteensä	21	
Äidinkieli ja kirjallisuus (S2)	17	
Vieras kieli	4	
Matematiikka	5	
Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus	3	

Ympäristö- ja luonnontieto	2	
Terveystieto	1	
Opinto-ohjaus ja työelämä- taidot	2	
Valinnaiset kurssit At-taidot 2 Liikunta 2 Työelämään tutustuminen 2 Englanti 1 Kestävä kehitys 1		8

Äidinkieli ja kirjallisuus 17 kurssia

FAIAäi1 Suomen kielen ja kirjallisuuden opiskelun perustaidot

FAIAäi2 Opiskelun ja tiedonhallinnan taidot

FAIAäi3 Tekstien moninaisuus

FAIAäi4 Puhe- ja vuorovaikutustaidot

FAIAäi5 Kieli ja tekstit

FAIAäi6 Kieli ja vuorovaikutus

FAIAäi7 Kieli ja kulttuuri

FAIAäi8 Kieli ja identiteetti

FAIAäi9 Tekstien tuottamisen perusteet

FAIAäi10 Tekstien tuottaminen

FAIAäi11 Tekstien tulkinnan perusteet

FAIAäi12 Tekstien tulkinta

FAIAäi13 Kaunokirjallisuuden lukeminen

FAIAäi14 Mediatekstit

FAIAäi15 Tietokirjallisuus

FAIAäi16 Kulttuuri ja kansanperinne

FAIAäi17 Nykyculttuurin ilmiöitä

Suomi toisena kielenä S2

FAIAs21 Kielitaidon alkeet: Lähtökohtia suomen kielen opiskelulle

FAIAs22 Kielitaidon alkeet: Perusviestintää arkipäivän tilanteissa
FAIAs23 Kielitaidon alkeet: Minä ja perheeni
FAIAs24 Kielitaidon alkeet: Vuorovaikutusta asiointitilanteissa
FAIAs25 Kielitaidon alkeet: Asumisen arkea
FAIAs26 Kielitaidon alkeet: Matkustaminen eri kulkuvälineissä
FAIAs27 Kielitaidon alkeet: Terveys ja hyvinvointi
FAIAs28 Kielitaidon alkeet: Minun päiväni
FAIAs29 Kielitaidon alkeet: Työelämässä toimiminen
FAIAs210 Kehittyvä kielitaito: Minun historiani
FAIAs211 Kehittyvä kielitaito: Asuminen
FAIAs212 Kehittyvä kielitaito: Luonto ja lähiympäristö
FAIAs213 Kehittyvä kielitaito: Harrastukset
FAIAs214 Kehittyvä kielitaito: Asiointi lääkärissä ja apteekissa
FAIAs215 Kehittyvä kielitaito: Koulutus ja työ Suomessa
FAIAs216 Kehittyvä kielitaito: Monimediainen ympäristö
FAIAs217 Kehittyvä kielitaito: Kirjallisuus, kansalliset juhlapäivät ja tapakulttuuri

Vieras kieli - englantia 4 kurssia

FAIAena1 Kielitaidon alkeet: Lähtökohtia englannin opiskelulle
FAIAena2 Kielitaidon alkeet: Perusviestintää arkipäivän sosiaalisissa tilanteissa
FAIAena3 Kielitaidon alkeet: Vuorovaikutus asiointitilanteissa
FAIAena4 Kielitaidon alkeet: Koulu ja opiskelu

Matematiikka 5 kurssia

FAIAma1 Luvut ja laskutoimitukset I
FAIAma2 Luvut ja laskutoimitukset II
FAIAma3 Geometria I
FAIAma4 Geometria II
FAIAma5 Matemaattinen ongelmanratkaisu

Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus 3 kurssia

FAIAyk1 Yhteiskunnan perusrakenteet ja arjen taidot

FAIAyk2 Historia, maatuntemus ja yhteiskunnan toiminta

FAIAyk3 Kulttuuri-identiteetti ja vuorovaikutus

Ympäristö- ja luonnontieto 2 kurssia

FAIAyl1 Ihminen ja monimuotoinen maailma

FAIAyl2 Luonnon rakenteet

Terveystieto 1 kurssi

FAIAte1 Terve elämä

Opinto-ohjaus ja työelämätaidot 2 kurssia

FAIAot1 Ura- ja elämänsuunnittelutaidot

FAIAot2 Työelämään tutustuminen

Valinnaiset kurssit 8 kurssia

FAIAat1 At-taidot

FAIAat2 At-taidot

FAIAli1 Liikunta

FAIAli2 Liikunta

FAIAtyö1 Työelämään tutustuminen

FAIAtyö2 Työelämään tutustuminen

FAIAen1 Englanti

FAIAkeke1 Kestävä kehitys

8.4. Muu aikuisten perusopetukseen soveltuva aine tai aihealue

Koulutuksen järjestäjä voi sisällyttää paikalliseen opetussuunnitelmaan myös muita aineita tai aihealueita edellyttäen, että ne tukevat perusopetuksen tavoitteiden saavuttamista.

Muita aiheita tai aihealueita täydennetään tarvittaessa myöhemmin.

9. Aikuisten perusopetuksen päättövaiheen opetus

Syksyllä 2024 aikuisten perusopetus aloitetaan varsinaisella alkuvaiheen opetuksella yhden opetusryhmän kanssa. Päättövaiheen opetus alkaa aikaisintaan syksyllä 2025, jolloin täsmennetään kurssitarjontaa.

9.1. Aikuisten perusopetuksen päättövaiheen opetus

Aikuisten perusopetuksen oppimäärä on vähintään 46 päättövaiheen kurssia. Rangaistuslaitoksessa järjestettävässä opetuksessa aikuisten perusopetuksen oppimäärä sisältää kuitenkin vähintään 30 päättövaiheen kurssia, mutta opetuksen järjestäjän harkintaan jää, mikä vähimmäislaajuus on opiskelijan edun mukaista. Päättövaiheen pakollisten kurssien määrän tulee olla 39 ja valinnaisten vähintään 10. Opiskelija valitsee vähintään 46 kurssia, mikäli hän suorittaa päättövaiheen.

9.2. Oppiaineet aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa

Päättövaihe	Pakolliset kurssit	Valinnaiset kurssit
Kielet – yhteensä	20	
Suomi toisena ja vieraana kielenä tai äidinkieli ja kirjallisuus	6	
Toinen kotimainen kieli	6	
Vieraat kielet	8	
Matematiikka	8	
Uskonto/elämäkatsomustieto	1	
Yhteiskunnalliset oppiaineet:		
Historia	1	
Yhteiskuntaoppi	2	

Luonnontieteelliset oppiaineet		
Fysiikka	1	
Kemia	1	
Biologia	1	
Maantieto	1	
Terveystieto (pakollinen jos opintoja ei aiemmin)	1	
Opinto-ohjaus ja työelämätaidot	2	
Valinnaiset kurssit		
Kestävä kehitys		2
Liikunta		2
Tiimi- ja vuorovaikutustaidot		2
Matematiikka		2
Työelämään tutustuminen		2

10. Liitteet

- Liite 1 Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän järjestyssäännöt
- Liite 2 Opiskeluhoitosuunnitelma
- Liite 3 Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän järjestyssäännöt, Forssan ammatti-instituutti ja Faktia Oy

Järjestyssääntöjen tavoitteena on taata jokaiselle opiskelijalle ja työntekijälle turvallinen opiskeluympäristö ja työympäristö. Järjestyssäännöillä edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä opiskeluympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Jokaisella opiskelijalla on oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan. Oppilaitoksessa edistetään kulttuurisesti moninaista ilmapiiriä ja kulttuurien välistä ymmärrystä.

Jokaisella on oikeus työrauhaan ja työturvallisuuslainsäädännön mukaisiin työolosuhteisiin. Opiskelijoiden ja henkilökunnan tulee käyttäytymisellään edistää myönteistä ja asiallista käytöstä ja opiskeluilmapiiriä. Heidän on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Henkilökunta ja opiskelijat ovat kaikki vastuussa oppimisympäristöjen siisteydestä.

1. Järjestyssääntöjen noudattaminen

Järjestyssääntöjä noudatetaan oppilaitoksen hallinnassa olevissa rakennuksissa ja alueella sekä opiskeluun liittyvissä tiloissa, tilanteissa ja tilaisuuksissa. Työelämässä oppimisen aikana noudatetaan lisäksi työpaikan sääntöjä sekä työelämässä oppimisesta erikseen annettuja ohjeita. Opiskelija-asuntolassa noudatetaan lisäksi asuntolan järjestyssääntöjä.

Opiskelijaa veloitetaan noudattamaan järjestyssääntöjä. Näiden järjestyssääntöjen lisäksi opiskelija noudattaa eri oppimisympäristöihin laadittuja ohjeita opiskelijoille.

2. Työrauha, käyttäytyminen ja viihtyvyys

Opiskelijan tulee noudattaa hyviä käytöstapoja, antaa opiskelurauha opiskelutovereille ja henkilöstölle sekä käyttää asiallista kieltä.

Opiskelijan on käyttäytyttävä siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Kaikenlainen alkuperään, sukupuoleen, uskontoon, ikään, kieleen, vakaumukseen, mielipiteeseen, terveydentilaan, vammaisuuteen tai muuhun henkilöön liittyvään syyhyn pohjautuva kiusaaminen tai häirintä ja seksuaalinen häirintä on kielletty.

Henkinen ja ruumiillinen kiusaaminen, väkivaltainen käyttäytyminen, vihapuhe, nettikiusaaminen, opiskelun estäminen tai häirintä ovat ankarasti kiellettyjä.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Koulualueen siisteydestä huolehtiminen kuuluu kaikille. Roskaaminen on kielletty. Ruokien ja juomien vieminen opetustiloihin on kielletty. Korkillisen vesipullon voi tarvittaessa viedä opetustilaan.

3. Opiskelijoiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Yhdenvertaisuus on Suomen perustuslaissa turvattu perusoikeus. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo tarkoittavat ensi sijassa ihmisarvon kunnioittamista ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta.

Jokaisella opiskelijalla on yhdenvertaiset oppimismahdollisuudet. Opiskeluyhteisössä jokaista kohdellaan tasa-arvoisesti riippumatta sukupuolesta, iästä, kielestä, alkuperästä, uskonnosta, vakaumuksesta, terveydentilasta, vammaisuudesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Tästä asiasta on yksityiskohtaisemmin kerrottu oppilaitoksen Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmassa.

4. Osallistuminen opintoihin ja poissaolot

Opiskelijan tulee säännöllisesti osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmansa (HOKS) mukaiseen opetukseen, ohjaukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen. (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 94§)

Opiskelijan tulee suorittaa tehtävänsä tunnollisesti sekä noudattaa annettuja ohjeita. Opiskelijalla tulee olla opintojen edellyttämät varusteet ja välineet mukana oppitunneilla.

Opiskelijan pitää ilmoittaa poissaolostaan ilman viivytystä vastuuopettajalleen. Opetuksesta ei voi olla poissa ilman perusteltua syytä. Tämä koskee myös työelämäjaksoja. Työelämäjaksoilla poissaoloista pitää ilmoittaa työelämäjakson työpaikkaohjaajalle ja opettajalle.

Vastuuopettaja seuraa opiskelijan opintojen etenemistä ja poissaoloja. Poissaolojen toistuessa tai jatkuessa tai jos opinnot eivät etene, vastuuopettaja kutsuu opiskelijan ohjauskeskusteluun.

5. Mobiililaitteiden käyttäminen ja sosiaalinen media

Mobiililaitteiden ja sosiaalisen median palveluiden käyttö on sallittua oppitunneilla vain, jos se kuuluu oppitunnin sisältöön. Tekijänoikeuksia tulee kunnioittaa myös sosiaalisessa mediassa. Virheellisen tiedon ja asiattomuuksien levittäminen oppilaitoksesta tai työssäoppimispaikasta ja niiden henkilökunnasta tai opiskelutovereista on kiellettyä.

Opetustilanteissa kuvaaminen ja äänittäminen edellyttävät lupaa opettajalta, työpaikkaohjaajalta, asiakkailta ja opiskelukavereilta. Toisesta henkilöstä otettua valokuvaa tai videota ei saa julkaista ilman tämän lupaa internetissä, sosiaalisessa mediassa tai muussa julkisessa paikassa.

Kuvattaville pitää kertoa, mihin tarkoitukseen kuvia aiotaan käyttää. Kuvia tai tallenteita ei saa julkaista ilman niissä näkyvien henkilöiden suostumusta.

6. Omaisuuden käsittely

Oppilaitoksen omaisuutta, kiinteistöjä ja irtaimistoa tulee käsitellä huolellisesti. Saadessaan käyttöönsä opiskeluun tarvittavia välineitä, tarvikkeita tai laitteita tulee opiskelijan käsitellä niitä huolellisesti annettujen ohjeiden mukaisesti. Opiskelija on velvollinen korvaamaan tahallaan tai huolimattomuuttaan aiheuttamansa vahingot. Opiskelijan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

7. Turvallisuus

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Kaikkien opiskelijoiden tulee omalta osaltaan pitää huolta turvallisuusseikoista. Työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita tulee noudattaa kaikissa tilanteissa ja oppimisympäristöissä.

Opiskelijoiden ja henkilökunnan on perehdyttävä koulutusala- ja tutkintokohtaisiin työturvallisuussäätöihin ja -suunnitelmiin sekä noudatettava niitä. Opiskelija on velvollinen käyttämään oppilaitoksen ohjeiden ja alakohtaisten työturvallisuusmääräysten mukaisia suoja-asuja ja -varusteita. Havaituista vioista, puutteista, vaaroista ja tapaturmista on välittömästi ilmoitettava henkilökunnalle. Kaikkien on huomattavaan puututtava työturvallisuuteen liittyviin puutteisiin. (Työturvallisuuslaki 738/2002)

Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussa pidolle ei ole hyväksyttävää syytä. Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 80§

8. Tupakointi ja päihteet

Tupakointi, tupakkatuotteiden (esim. nuuska, sähkötupakka), tupakan vastikkeiden ja tupakkajäljitelmiä sekä päihdyttävien aineiden käyttö ja käsittely ei ole sallittua oppilaitoksen alueella. Tupakkatuotteiden hallussapito on kielletty alle 18-vuotiailta (Tupakkalaki 549/2016).

Päihdyttävien ja huumausaineiden tuonti, hallussapito ja nauttiminen sekä niiden vaikutuksen alaisena esiintyminen oppilaitoksen alueella, muissa oppimisympäristöissä tai oppilaitoksen järjestämissä tilaisuuksissa on kielletty. Oppilaitos voi velvoittaa opiskelijaa esittämään huumausainetestistä koskevan todistuksen, mikäli on perusteltua aiheuttaa epäillä, että opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena koulutukseen kuuluvissa käytännön tehtävissä oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä tai että opiskelijalla on riippuvuus huumeista. (Laki ammatillisesta koulutuksesta 84 §)

9. Ajoneuvoliikenne

Ajoneuvoliikenteessä tulee oppilaitoksen alueella noudattaa äärimmäistä varovaisuutta ja annettuja ohjeita. Pysäköinti on sallittu vain merkityillä parkkipaikoilla.

Järjestyssääntöjen rikkomukset

Järjestyssääntöjen rikkomisesta on säädetty ammatillisen koulutuksen lain (531/2017) 80-90 pykälissä seuraavasti:

- Opiskelija voidaan määrätä poistumaan oppitunnin ajaksi.
- Opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen huomautus tai varoitus.
- Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi.
- Opiskelija voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi.
- Opettajalla ja rehtorilla on oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita sekä tarkastaa opiskelijan tavarat

Järjestyssääntöjen rikkomusten seuraukset on kuvattu suunnitelmassa kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Forssan ammatti-instituutti | Faktia Oy
LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Opiskeluhooltosuunnitelma

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

Voimassa 1.2.2020 alkaen

Sisällys

1. Opiskeluhuollon kokonaistarpeen arviointi
2. Opiskeluhuollon kokonaisuus
 - 2.1 Yhteisöllinen opiskelijahuolto
 - 2.1.1 Opiskelijakuntatoiminta, tutor-toiminta
 - 2.1.2 Oppimisympäristön terveellisyys, turvallisuus sekä hyvinvoinnin edistäminen ja tarkastamiskäytännöt
 - 2.1.3 Yhteistyötahot oppilaitosyhteisön tukemiseksi
 - 2.1.4 Opiskeluhooltoryhmät
 - 2.1.5 Tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista tiedottaminen
 - 2.1.6 Poissaolojen ehkäiseminen ja seuranta, koulutukseen osallistumisen seuranta
 - 2.1.7 Koulutuksen keskeyttämistä ehkäisevät toimenpiteet
 - 2.1.8 Päihteiden käytön ennaltaehkäiseminen, käyttöön puuttuminen ja hoitoon ohjaus
 - 2.2 Yksilökohtainen opiskeluhoolto
 - 2.2.1 Opiskeluterveydenhuolto
 - 2.2.2 Psykologi- ja kuraattoripalvelut
3. Yhteistyö huoltajien kanssa
4. Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
5. Opiskeluhooltosuunnitelman toteutuminen ja seuranta

1. Opiskeluhuollon kokonaistarpeen arviointi ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Tämä opiskeluhoitosuunnitelma koskee Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän oppilaitoksen Forssan ammatti-instituutin opiskelijoita.

Opiskeluhuollon tavoite on tukea opiskelijan oppimista, edistää opintojen etenemistä sekä estää opintojen keskeytymistä. Forssan ammatti-instituutti on monialainen oppilaitos, jossa annetaan perus- ja lisäkoulutusta seuraavilla aloilla; liiketalous, tieto- ja viestintä, media, sosiaali-, terveys- ja kasvatusta, kauneudenhoito-, tekniikka- ja liikenne-, taideteollisuus-, ravintola- ja catering-, elintarvike-, puhdistus- ja kiinteistöpalvelualat. Perustutkintokoulutuksissa opiskelee vuosittain n. 1600 opiskelijaa. Lisäksi järjestetään VALMA-koulutusta nuorille sekä aikuisille ja maahanmuuttajille.

Opiskeluhuollon kokonaistarvetta arvioidaan erilaisten kyselyjen avulla. Näistä ovat mm. THL:n kouluterveyskyselyt, KARVI:n kyselyt, ARVO-palautteet, oppilaitoksen omat kyselyt sekä erilaisten projektien ja hankkeiden tuottamat kyselyt. Näiden kyselyjen yhteenvedoista saadaan tietoa siitä, miten oppilaitoksessa keskimäärin opiskelijalla sujuu. Tämän lisäksi oppilaitoksen oma henkilöstö arvioi ja peilaa suhteessa omaan työtehtäväänsä sitä, että mitä opiskeluhuollon palveluita milloinkin tarvitaan.

2. Opiskeluhuollon kokonaisuus

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä (2013/1287, 3§).

Opiskeluhoitoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskelijahuoltona. Lisäksi opiskelijalla on oikeus yksilökohtaiseen opiskelijahuoltoon (2013/1287, 3§)

2.1 Yhteisöllinen opiskeluhoito

Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko oppilaitosyhteisössä edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä opiskeluhoitoa toteuttavat kaikki opiskeluhoollon toimijat (2013/1287, 4§)

Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskeluhoitopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä kotien ja oppilaitosten

välistä yhteistyötä. Oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista (2013/1287, 4§)

Forssan ammatti-instituutissa järjestetään yhteisiä teemapäiviä, esimerkiksi yrittäjänpäivä, kansainvälisyyspäivä ja avoimet ovet. Lisäksi järjestetään luentoja, esimerkiksi liikenneturvallisuudesta, kestävästä kehityksestä ja vastuullisuudesta. Näiden tarkoituksena on lisätä opiskelijoiden tietämystä yhteiskunnan ja oppilaitoksen jäsenenä toimimisesta. Valmistuvien opiskelijoiden päivä järjestetään syksyllä ja keväällä kuten myös valmistumisjuhlat.

Asuntolassa asuville opiskelijoille järjestetään vuosittain asuntolakurssi, jonka aiheena ovat arjen hallinnan taidot, terveelliset elämäntavat ja toimiminen yhteiskunnan jäsenenä. Kurssista vastaa asuntolanohjaaja ja kurssin vetäjät vaihtelevat kulloisenkin aihepiirin mukaan.

Tärkeä yhteisölliseen opiskeluhuoltoon kuuluva asia on maksuton aamupuuro ja kahvi maksuttoman lounaan lisäksi.

2.1.1 Opiskelijakuntatoiminta, tutor-toiminta

Opiskelijakunnan toiminnan tavoitteena on erilaisten tapahtumien ja toimintojen kautta lisätä yhteisöllisyyttä oppilaitoksessa. Opiskelijakunnalla on oma hallitus, joka tuo esille opiskelijoiden asioita. Rehtori osallistuu opiskelijakunnan kokoukseen muutaman kerran vuodessa. Opiskelijakunnan toimintaa koordinoi ja ohjaa kuraattori.

Tutor-opiskelijat osallistuvat erilaisissa tapahtumissa ohjaamiseen ja auttamiseen. He ovat mukana rekry-viikolla, kun peruskoulujen 9-luokkalaiset tutustuvat eri aloihin sekä Taitajakisa-toiminnassa. Lisäksi he esittelevät omia alojaan perusopetuksen opo-tunneilla yhdessä FAI:n opinto-ohjaajien kanssa. Aloilla on omia tapoja toteuttaa tutor-toimintaa ja alakohtaisesti tämä toiminta vaihtelee suuresti.

2.1.2 Oppimisympäristön terveellisyys, turvallisuus sekä hyvinvoinnin edistäminen ja tarkastamiskäytännöt

Kaikilla opiskelijoilla ja henkilökunnan jäsenillä on oikeus turvalliseen opiskelu- ja työympäristöön. Turvallinen ympäristö pitää sisällään fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen turvallisuuden. Oppilaitosyhteisön turvallisuus perustuu opiskelijoiden, huoltajien, yhteistyökumppaneiden ja henkilökunnan yhteistyöhön. Terveellinen ja turvallinen oppimis- ja työympäristö on tärkeä hyvinvoinnin tekijä. Turvallisuutta lisäävät varhainen puuttuminen, monipuolinen ennaltaehkäisevä toiminta ja oppilaitoksen järjestyssäännöt. Koulun henkilökunta huolehtii, että opiskelijat tuntevat järjestyssäännöt mutta myös ymmärtävät oman vastuunsa sääntöjen ja ohjeiden noudattamisessa.

Oppilaitoksessa tehdään säännöllisesti riskikartoituksia ja –arviointeja kahden vuoden välein. Näistä vastaa tukipalvelupäällikkö. Kartoitusten perusteella esille nostetaan kehittämiskohteet, joiden kehittämistä valvoo esimies sekä turvallisuuspäällikkö.

Opiskeluympäristön terveellisyys ja turvallisuus sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistämistä seurataan tekemällä tarkastus kolmen vuoden välein. Tarkastuksiin osallistuvat oppilaitoksen edustajat, opiskelijat, terveystarkastaja, työterveyshuolto, työsuojeluhenkilöstö ja kiinteistöstä vastaava henkilö. Opiskeluterveydenhuolto organisoii tarkastukset.

Tapaturmien ehkäisemisessä tärkein tekijä on ennaltaehkäisy, ohjaus ja neuvonta. Turvallisuuteen liittyvät asiat kuuluvat ammatillisiin opintoihin ja ne luovat pohjaa ammatilliselle kasvulle. Ammattiopettajat huolehtivat alakohtaisesta työturvallisuusopetuksesta ja –ohjauksesta. Suojavaatteiden ja -välineiden käyttö on kaiken perusta.

Koko oppilaitoksen henkilöstö huolehtii omalta osaltaan siitä, että tapaturmia ei satu. Henkilöstö on veloitettu ilmoittamaan mahdollisista läheltä piti –tilanteista Notecrow -järjestelmän kautta, jotta vaaratilanteet pystytään eliminoidaan. Jokaisen työpanos on tärkeä ja se, että oppilaitoksen järjestyssääntöjä ja ohjeita noudatetaan koko oppilaitoksessa samalla tavalla. Tämä luo pohjaa turvalliselle työympäristölle.

2.1.3 Yhteistyötahot oppilaitosyhteisön tukemiseksi

Oppilaitos tekee erittäin paljon yhteistyötä eri verkostoissa riippuen opiskelijoiden tarpeista. Moniammatillisuus ja yhteistyö ovat nykyaikaa. Kukaan ei pysty yksin vastaamaan kaikesta siitä tietämyksestä, mitä erilaiset opiskelijoiden tilanteet vaativat. Seuraavassa on lueteltu tärkeimpiä tahoja:

- Huoltajat, huoltajatahot
- Peruskoulut, lukiot, ammattikorkeakoulut, erityisammattioppilaitokset
- Ammatilliset oppilaitokset, esim. Välkky-verkosto
- Työelämä, yritykset
- Sosiaalityö, nuorisotyö, etsivä nuorisotyö
- Ankkuri-tiimi
- Psykiatrian poliklinikka, muu terveydenhuolto
- Perhetyö, lastensuojelu
- Poliisi, pelastuslaitos
- Ohjaamo, pajat, työllisyyspalvelut
- Seurakunta, kolmas sektori; yhdistykset, järjestöt, seurak

2.1.4 Opiskeluhoitoryhmät

Monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä

Forssan ammatti-instituutissa monialaiseen opiskeluhoollon ohjausryhmään kuuluvat opinto-ohjaaja, erityisopettaja, koulutuslavastaava, kaksi ammattiopettajaa, kuraattori ja

terveydenhoitaja. Rehtori ja tukipalvelupäällikkö osallistuvat tarvittaessa. Ryhmää johtaa opiskelijapalveluiden päällikkö. Tämä ryhmä kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa.

Ryhmä vastaa opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista (2013/2017, 14§)

Monialainen oppilaitoskohtainen opiskeluhooltoryhmä

Forssan ammatti-instituutissa monialaiseen oppilaitoskohtaiseen opiskeluhooltoryhmään kuuluu opiskelijapalveluiden henkilökunta eli opinto-ohjaajat, erityisopettajat, asuntolanohjaaja, YTO-ohjaaja, opintoneuvojat, kuraattorit, terveydenhoitajat ja psykologi. Rehtori osallistuu tarvittaessa. Ryhmää johtaa opiskelupalveluiden päällikkö. Tämä ryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa.

Ryhmä vastaa opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista (2013/1287, 14§)

Tapauskohtaisesti koottava monialainen asiantuntijaryhmä

Yksittäisen opiskelijan tai tietyn opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhuollon palvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Tähän ryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita vain opiskelijan tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella (2013/1287, 14§). Tämä ryhmä kokoontuu tarpeen mukaan. Osallistujat valikoituvat alan ja tarpeen mukaan.

2.1.5 Tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista tiedottaminen

Opinto-ohjaajat tiedottavat terveydentilavaatimuksista perusopetuksen 9-luokkalaisille, kun he käyvät esittelemässä Forssan ammatti-instituutin koulutusaloja. 9-luokkalaisten huoltajille tiedotetaan heille järjestettävissä vanhempainilloissa. Hakijalle lähetettävässä valintakirjeessä tiedotetaan myös asiasta. Lisäksi oppilaitoksen www-sivuilla ja esitteissä kerrotaan asiasta.

2.1.6 Poissaolojen ehkäiseminen ja seuranta, koulutukseen osallistumisen seuranta

Opettajat merkitsevät Wilma-järjestelmään läsnä- ja poissaolot. Opiskelijalla on velvollisuus osallistua oman HOKS:n mukaiseen lähiopetukseen. Alaikäisten huoltajat pystyvät seuraamaan näitä merkintöjä omilla Wilma-tunnuksillaan. Jos opiskelija on poissa ilman selvitettyä syytä 30h, vastuopettaja ottaa huoltajaan yhteyden Wilma-viestillä tai soittamalla ja kertoo huolen poissaoloista. Opiskelija saa kirjallisen huomautuksen.

Jos tämän jälkeen kertyy 30h poissaoloja, vastuopettaja ottaa jälleen yhteyttä huoltajaan ja opiskelija saa toisen kirjallisen huomautuksen. Tässä vaiheessa huoltaja voidaan pyytää tapaamiseen oppilaitokselle ja tapaamiseen voi osallistua opiskeluhuollon toimijoita,

esimerkiksi kuraattori tai terveydenhoitaja. Tapaamisessa voi olla toisinaan myös opinto-ohjaaja tai erityisopettaja. Näiden monialaisten ryhmien kokoonpano riippuu siitä, mitkä asiat aiheuttavat poissaoloja. Täysi-ikäisten opiskelijoiden kanssa toimitaan saman periaatteen mukaan kuin alaikäistenkin, mutta asian selvittelyssä ei ole yleensä huoltajaa.

Jos kahden kirjallisen huomautuksen jälkeen poissaolot edelleen jatkuvat, rehtori antaa kirjallisen varoituksen. Tätä edeltää kuulemismenettely, missä on mukana opiskelijan lisäksi huoltaja, kuraattori, vastuuopettaja ja koulutuslavastaava. Opiskelijalla on varoituksen jälkeen mahdollisuus edelleen jatkaa opintojaan, mikäli luvattomia poissaoloja ei enää kerry. Jos poissaolot jatkuvat edelleen, rehtori voi erottaa opiskelijan määrääjäksi.

2.1.7 Koulutuksen keskeytymistä ehkäisevät toimenpiteet

Vastuuopettaja ja muut ammattialan opettajat ovat tärkeässä roolissa keskeyttämisen ehkäisyssä. He huolehtivat uusien opiskelijoiden ryhmäytymisestä ammattialalle. Kun opiskelija kokee kiinnittyvänsä alalle ja oppilaitokseen, keskeytysriski vähenee. Opintojen alkuvaiheessa ja HOKS-keskusteluissa on tärkeää, että vastuuopettaja varmistaa, että opiskelija on haluamallaan alalla. Tämä keskustelu on äärimmäisen tärkeä, koska uusi ammatillisen koulutuksen laki antaa mahdollisuuden joustaviin opintopolkuihin. Vaihtoehtojen avaaminen ja niistä kertominen ehkäisevät keskeyttämistä, vaikka opiskelija ei voisi ainakaan heti alaa vaihtaakaan.

Opiskelijoille kerrotaan opintojen alkuvaiheessa keneen he voivat olla yhteydessä, jos haluavat keskustella opiskeluun liittyvistä kysymyksistä ja haasteista. Kotiväen illoissa asiasta kerrotaan myös huoltajille. Vastuuopettajan lisäksi näitä henkilöitä ovat opinto-ohjaajat, erityisopettajat ja oman alan opettajat sekä kuraattori tai terveydenhoitaja. Koulupsykologin ja -lääkärin palvelut ovat myös käytössä.

Poissaolojen järjestelmällinen seuranta ja niihin puuttuminen ohjeiden mukaan ehkäisevät keskeyttämistä. Oppilaitoksen arjen selkeät struktuurit ja toimintamallit ehkäisevät myös keskeyttämistä ja näitä malleja kehitetään koko ajan toimivammiksi. Oppilaitoksessa on käytössä ns. Huolitiimi-malli. Jokaisella alalla kokoontuu kerran kuukaudessa huolitiimi, johon kuuluvat alan opettajat ja sekä opiskeluhuollon toimijat. Tiimin tapaamisessa käsitellään yleisellä tasolla sitä, miten alalla opiskelijoilla menee, mitkä asiat herättävät huolta jne. Tapaamisessa sovitaan myös monialaisista yksilökohtaisista opiskeluhuollon palaverista ja tehtäväjaosta. Huolitiimit antavat säännöllisen ajan opetus- ja ohjaushenkilöstön sekä opiskeluhuollon kohtaamiselle. Huolitiimissä pidetään tiukasti kiinni opiskelijoita koskevasta tietosuojasta.

Joka alalla järjestetään tuki- ja ohjauspajoja kerran kuukaudessa. Näitä pajoja vetävät alasta riippuen erityisopettajat, ammatilliset opettajat ja ohjaajat. Yhteisten tutkinnon osien YTO-tukipajoja järjestetään kerran viikossa. Niitä vetävät YTO-ohjaajat, YTO-opettajat ja opiskelijahallintopäällikkö.

Kerran viikossa on mahdollisuus tulla ilman ajanvarausta avoimeen uraohjaukseen. Opinto-ohjaajat ja opiskelupalvelupäällikkö vastaavat tästä.

Jos opiskelija kokee tulevansa kuulluksi ja nähdyksi, opinnot eivät keskeydy, vaan hän oppii luottamaan itseensä ja oppilaitoksen henkilökuntaan. Tämä on tavoitteena jokaisen opiskelijan kohdalla ja se korostuu silloin, jos keskeyttäminen tai sen uhka jostakin syystä tulee ajankohtaiseksi.

2.1.8 Päihteiden käytön ennaltaehkäiseminen, käyttöön puuttuminen ja hoitoon ohjaus

Terveystarkastajat ja lääkäri antavat tietoa päihteistä ja niiden käytön vaikutuksesta arjen sujumiseen ja elämään yleensä. Terveystarkastuksissa asiasta puhutaan jokaisen opiskelijan kanssa yksilöllisesti. Aiheesta pidetään luentoja ja myös joka vuosi järjestettävässä liikenneturvallisuusluennossa tuodaan esille päihteiden käytön vaarallisuus. SORA-lainsäädännön piiriin kuuluvilla aloilla asia on esillä erityisen selvästi koko opintojen ajan.

Päihteiden käyttö, hallussapito ja niiden vaikutuksen alaisena oleminen on kielletty. Laki ammatillisesta koulutuksesta (2017/531, 84§, 85§). Päihteiden käyttö on järjestyssääntöjen rikkomista ja näissä tilanteissa toimitaan järjestyssääntöjen mukaisesti.

Koulutuksen järjestäjä voi velvoittaa opiskelija esittämään huumausainetestiä koskevan todistuksen, jos perustellusti on aihetta epäillä, että opiskelija on päihteiden vaikutuksen alaisena oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä tai jos on aihetta epäillä, että opiskelijalla on riippuvuus päihteistä. Huumausainetestillä ja siitä tulevalle todistuksella tarkoitetaan koulutuksen järjestäjän osoittaman laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön antamaa todistusta, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty testi huumausainelain 3§ mukaan. Testin perusteella tulee olla laadittu selvitys siitä, onko opiskelija käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt. Todistus on esitettävä koulutuksen järjestäjän määräämässä kohtuullisessa ajassa. Huumausainetestistä koskevan todistuksen vaatimisesta on ilmoitettava huoltajalle. Opiskelijalle tehtävään huumetestiin sovelletaan muutoin työterveyslakia (2001/1383, 19§) työntekijän testauksesta.

Katso Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän erillinen toimintaohje opiskelijoiden päihteiden käytön ehkäisemiseksi ja päihdeongelmiin puuttumiseksi.

2.2 Yksilökohtainen opiskeluhoito

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä monialaista, yksilökohtaista opiskeluhoitoa (2013/1287, 5§). Forssan ammatti-instituutille nämä palvelut tuottaa Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä (FSHKY).

2.2.1 Opiskeluterveydenhuolto

Opiskeluterveydenhuollolla tarkoitetaan terveydenhuoltolain (2010/1326, 17§) mukaista opiskeluterveydenhuoltoa. Tätä toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri.

Opiskeluterveydenhuolto sisältää opiskelijan terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, jotka on järjestettävä yhtenäisenä kokonaisuutena.

Forssan ammatti-instituutissa on yksi kokopäiväinen terveydenhoitaja, jolle kuuluvat kaikki muut alat, paitsi sosiaali-, terveys ja kasvatusala ja kauneudenhoitoala. Hänellä on joka päivä aamuvastaanotto ilman ajanvarausta akuutteihin tilanteisiin kaikille aloille. Aikoja saa myös ajanvarauksella. Toinen terveydenhoitaja on paikalla tiistaisin ja torstaisin. Hänelle kuuluvat sosiaali-, terveys ja kasvatusala ja kauneudenhoitoala. Lääkäri on oppilaitoksella paikalla keskiviikkoisin.

Ensimmäisenä vuonna terveydenhoitajat tekevät ensimmäisen vuoden opiskelijoille terveystarkastukset. Toisena vuonna opiskelijoilla on lääkärintarkastukset sekä asevelvollisuustarkastukset.

Terveydenhoitajat osallistuvat nimettyjen alojensa huolitiimeihin. He tiedottavat terveellisten elintapojen merkityksestä kaikille ryhmille ja tekevät ennaltaehkäisevää työtä. He osallistuvat erilaisiin oppilaitoksen teemapäiviin. Terveydenhoitajat ja lääkäri osallistuvat monialaisiin yksilökohtaisiin tilanteen mukaan.

2.2.2 Psykologi- ja kuraattoripalvelut

Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhuollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun tukea ja ohjausta, jolla edistetään opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa. Lisäksi tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psykologisia valmiuksia.

Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa keskustelu on järjestettävä samana tai seuraavana päivänä. Myös opiskelijan huoltajan tai muun henkilön yhteydenoton perusteella keskustelu pitää järjestää samoissa aikamääreissä. Psykologin tai kuraattorin tulee ohjata opiskelija saamaan muita opiskeluhuollon palveluja sekä muuta opiskelijaa tukevaa toimintaa (2013/1287, 15§)

Forssan ammatti-instituutissa on kaksi kokopäiväistä kuraattoria. Kuraattorin työ koostuu yksilötyöstä ja ryhmien kanssa tehtävästä työstä. Riippuu alasta, miten kuraattorit osallistuvat ryhmäyttämiseen. Kuraattorit osallistuvat oppilaitoksen teemapäiviin.

Forssan ammatti-instituutissa psykologi on paikalla keskiviikkoisin koko päivän. Muinakin päivinä on tarvittaessa mahdollisuus saada psykologille aikoja. Psykologi tekee yhteistyötä paljon kuraattorin kanssa ja aina tapauskohtaisesti opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa.

3. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Huoltajat kutsutaan ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kotiväeniltaan syys-lokaluussa. Yhteishaussa harkinnanvaraisesti hakevien huoltajat kutsutaan haastatteluun yhdessä hakijan

kanssa. Vastuuopettajat ovat yhteydessä huoltajiin tarvittaessa. Joka vuosi helmikuun alussa järjestetään avoimet ovet -tapahtuma, johon kutsutaan opiskelijoiden huoltajat sekä myös lähialueen perusopetuksen 9-luokkalaisten huoltajat. Opinto-ohjaajat käyvät lähialueiden perusopetuksen vanhempainilloissa esittelemässä Forssan ammatti-instituutin tarjontaa.

4. Suunnitelma opiskelija suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Ks. erillinen toimintaohje. Osittain näitä asioita käsitellään myös pelastussuunnitelmassa ja opiskelijan hyvinvointisuunnitelmassa.

5. Opiskeluhooltosuunnitelman toteutuminen ja seuranta (omavalvonta)

Opiskeluhoollon toteutumista seurataan opiskelijoille tehtävien kyselyiden kautta. Myös yhteistyökumppaneilta saadaan palautetta siitä, miten oppilaitoksen koetaan tekevän opiskeluhooltotyötä. Omavalvonnasta vastaa monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä. Suunnitelmaa tarkastellaan kriittisesti suhteessa arjen käytäntöjen toimivuuteen. Suunnitelma päivitetään vuosittain elo-syyskuussa. Opiskelijakohtaista seurantaa voidaan tehdä opiskelijahallintojärjestelmästä saatavilla raporteilla.

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUS- SUUNNITELMA

2024-2025

Voimassa 20.2.2024 lähtien

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

Sisällys

2024-2025.....	0
JOHDANTO.....	2
Tasa-arvo ja sen edistäminen	3
Tasa-arvo	3
Miten me edistämme tasa-arvoa?	4
Yhdenvertaisuus ja sen edistäminen	4
Yhdenvertaisuus	4
Miten me edistämme yhdenvertaisuutta?	5
Yhdenvertaisuuden edistäminen henkilökunnan osalta	7
Yhdenvertaisuuden edistäminen opiskelijoiden osalta.....	10
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön toimintamallit opiskelussa	12
Seuranta ja tiedottaminen.....	14
Seuranta	14
Tiedottaminen:	14
Tavoitteet ja toimenpiteet 2024-2025	15
Keskeinen lainsäädäntö	16
Suomen perustuslaki (731/1999)	16
Työsopimuslaki (55/2001)	16
Yhdenvertaisuuslaki (1347/2014).....	16
Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986, muutokset 1329/2014).....	16
Työturvallisuuslaki (738/2002)	17

JOHDANTO

Jokaisella on oikeus tuntea olonsa turvallisiksi, saada ystäviä, työskennellä ja opiskella rauhassa.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä on monimuotoinen yhteisö, meillä opiskelee ja työskentelee taustaltaan ja toimintakyvyltään erilaisia, eri-ikäisiä ihmisiä. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnittelun tarkoitus on varmistaa, että erilaisista lähtökohdista tulevat henkilöt saavat tasavertaiset mahdollisuudet opiskeluun ja työntekoon, mikä lisää oppilaitoksen ja työpaikan houkuttelevuutta.

Tasa-arvoinen oppilaitos ja työyhteisö rakennetaan kaikkien oppilaitoksen toimijoiden yhteistyöllä. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteuttaminen on jokaisen vastuulla.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu lain asettamiin vaatimuksiin sekä Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän arvoihin: edelläkäviisyys, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Tavoitteena on yhdenvertainen oppilaitos, jossa jokaisen on hyvä opiskella ja työskennellä.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymässä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumisen seurannasta vastaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä, jossa on edustettuna työnantajan, työntekijöiden ja opiskelijoiden edustus. Työryhmän tehtävänä on päivittää suunnitelmaa, pohtia mittareita ja niiden päivittämistä, raportoida tuloksista ja esittää kehittämis ehdotuksia.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa ylläpitää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä, jonka jäseniä ovat:

- työnantajan edustaja: Tanja Paassilta
- työnantajan edustaja: Seija Lempiäinen
- työntekijän edustaja: Leena Liukkonen
- työntekijän edustaja: Maija Tuomola
- työntekijän edustaja: Tomi Suonpää
- työntekijän edustaja: Sajida Khdeer
- työntekijän edustaja: Reija Vehviläinen
- pääluottamusmies: Outi Roos (Lääverin sijaisuuden ajan)
- luottamusmies: Elina Kaislasalo
- työsuojeluvaltuutettu: Raija Vahaniitty
- työsuojeluvaltuutettu: Mikko Pietilä

Tasa-arvo ja sen edistäminen

Tasa-arvo

Tasa-arvolla tarkoitetaan ihmisten samanarvoisuutta eli yhdenvertaista arvoa ja asemaa niin yksilönä kuin yhteiskunnan jäsenenä. Tasa-arvoon kuuluu kaikkien ihmisten samanarvoisuus riippumatta ihmisen yksilöllisistä tekijöistä. Termi tasa-arvo viittaa useimmiten sukupuolten väliseen tasa-arvoon ja tasa-arvolla lain mukaan tarkoitetaan naisten ja miesten välistä tasa-arvoa.

Tasa-arvolain lähtökohtana on, että jokaiselle on turvattava mahdollisuus opiskella ja työskennellä ilman syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn, myös esimerkiksi sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymässä opetuksella ja kasvatuksella on tärkeä tehtävä sukupuolten tasa-arvon edistämässä ja sukupuolitietoisuuden lisäämisessä. Tavoitteenamme on kouluttaa tasa-arvoisia ja yhdenvertaisuutta lisääviä tulevaisuuden työelämän tekijöitä. Ketään ei syrjitä henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa tasa-arvolla tarkoitetaan sukupuolista tasa-arvoa, ammatillista tasa-arvoa sekä ikääntymisen huomioimista tasa-arvossa. Sukupuolten välisellä tasa-arvolla tarkoitetaan yhtäläisiä mahdollisuuksia tehdä valintoja, kehittyä opinnoissaan ja työssään sekä tulla palkituksi siitä ilman sukupuolesta johtuvia rajoituksia. Tasa-arvoon kuuluu myös se, että toimintatavat, pyrkimykset sekä tarpeet ovat yhtä arvostettuja, vaikka ne olisivat erilaisia. Tasa-arvossa ei ole kysymys samanlaisuudesta, vaan tasapuolisten mahdollisuuksien luomisesta kaikille.

Tavoitteena voidaan pitää tasa-arvoista, kehittyvää ja yhteistyökykyistä yhteisöä, jossa tasa-arvo on luonnollinen osa opiskelija- ja henkilöstöpolitiikkaa.

Tasa-arvon edistäminen on kaikkien edun mukaista. Tasa-arvosuunnittelun avulla pyritään oikeudenmukaisuuden toteuttamisen lisäksi henkilöstön voimavarojen parempaan käyttöön. Tasaisempi sukupuolirakenne merkitsee tietojen, kokemuksen sekä erilaisten ominaisuuksien ja taitojen laajempaa hyödyntämistä.

Aktiivisella ja tuloksellisella tasa-arvotyöllä voidaan myötävaikuttaa myönteisen oppilaitos- ja työnantajakuvan syntymiseen. Tasa-arvoista ja toimivaa opiskelu- ja työyhteisöä voidaan pitää myös kilpailuvalttina.

Miten me edistämme tasa-arvoa?

Oppilaitoksessamme huomioidaan tasa-arvon päivä 19.3. sekä kansainvälinen kulttuurisen monimuotoisuuden päivä 21.5. Oppilaitoksessa kunnioitetaan kaikkia ihmisiä ja hyväksytään heidät sellaisena kuin he ovat.

Kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus hakea kaikille aloille, sukupuolesta riippumatta. Myös opiskelijavalinta on sukupuolesta riippumaton. Rekrytoinneissa tehtävään valitaan ansioitunein hakija.

Sukupuolten tasa-arvo kattaa myös sukupuolen moninaisuuden eli hyväksyy ajatuksen, että sukupuolia on enemmän kuin kaksi. Seksuaalisten suuntautumisten ja identiteettien moninaisuuden tunnistaminen kuuluu sukupuolitietoiseen opetukseen ja ohjaukseen. Oppilaita ohjataan yksilöllisiin valintoihin ja lievitetään täten opinto-, koulutus- ja uravalintojen jakoa mies- ja naisaloihin. Käytännössä sukupuolitietoisuus näkyy siten, etteivät opetuksen ja ohjauksen käytännöt ylläpidä tyttöjen ja poikien jakoa erillisiin ryhmiin.

Tasa-arvoasioissa huomioidaan myös muunsukupuoliset lisäämällä esimerkiksi unisex wc-tiloja.

Yhdenvertaisuus ja sen edistäminen

Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuus on perusoikeus. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa kaikilla ihmisillä tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet kouluttautua, tehdä töitä ja saada erilaisia palveluita. Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, poliittisesta tai ammattiyhdistystoiminnastaan, perhesuhteistaan, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluita – perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo tarkoittavat ensi sijassa ihmisarvon kunnioittamista ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Erilaisten taustojen ei tulisi vaikuttaa yksilöiden mahdollisuuksiin saada koulutusta ja kehittää itseään kykyjensä mukaan.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä on avainasemassa oikeudenmukaisten mahdollisuuksien luomisessa. Työelämässä hankittujen taitojen ohella koulutus ja osaaminen vaikuttavat ihmisten yhteiskunnalliseen sijoittumiseen kaikkein eniten. Tästä syystä olemme erityisasemassa myös yhdenvertaisuuden edistämisessä. Meidän tulee tarjota yhdenvertaiset oppimis- ja työskentelymahdollisuudet kaikista väestöryhmistä tuleville opiskelijoille ja työntekijöille. Joskus tämä voi edellyttää erilaisuuden huomioon ottamista ja samanlaisesta kohtelusta poikkeamista, esimerkiksi antamalla lisäaikaa tai ohjausta.

Oikeudenmukaisuuden tulee toteutua myös palkitsemisessa ja kurinpidossa, etujen ja velvoitteiden jaossa, rikkomusten ja ristiriitojen käsittelyssä sekä oppijan arvioinnissa. Koko yhteisön tulee pitää huolta siitä, että kaikille opiskelijoille ja työntekijöille kuuluvat samat yhteiskunnan jäsenen oikeudet ja velvollisuudet. Opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä työntekijöiden kulttuureja ja maailmankatsomusta on kunnioitettava tasapuolisesti, eikä ketään saa syrjiä niiden perusteella.

Miten me edistämme yhdenvertaisuutta?

Käytöstavat

Hyvillä käytöstavoilla edesautetaan viihtymistä opiskelijoiden keskuudessa ja työpaikalla. Järjestyssäännöt ohjaavat toimintaa ja koko henkilökunta valvoo niiden toteutumista ja puuttuu tarvittaessa epäkohtiin. Kaikilta edellytetään asianmukaista ja tasapuolista käyttäytymistä, epäasialliseen käytökseen puututaan.

Työvälineet

Työvälineet ovat kaikilla opiskelijoilla ja työntekijöillä yhdenvertaiset. Opiskelijoiden yhdenvertaisuutta edistetään alakohtaisesti esimerkiksi siten, että oppilaitos hyödyntää lainamateriaalia (esimerkiksi kierrätettävät oppikirjat), jolloin opiskelijat eivät joudu eriarvoiseen asemaan syntymävuoden perusteella (toisen asteen opintojen maksuttomuus vuonna 2005 ja jälkeen syntyneille).

Esteettömyys

Oppilaitoksen on oltava esteetön ja saavutettava kaikille. Esteettömällä ja saavutettavalla oppimisympäristöllä tarkoitetaan opiskelu- ja työskentely-ympäristöä, jossa jokainen voi toimia ominaisuuksistaan riippumatta yhdenvertaisesti.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän tiloissa esteettömyys on huomioitu esimerkiksi siten, että G-rakennuksen auditoriossa on induktiosilmukka, kuulovammaisille tarkoitettu esteettömän kuuntelu-ympäristön apuväline. Rakennukset ovat pääasiassa hissittömiä, mutta tilannekohtaisesti kartoitetaan kulkemisen apuvälineet tai opiskelun mahdollistavat luokkatilat. Pitkällä suunnitteluvälillä pyritään rakennuksien esteettömyyttä lisäämään. G-rakennuksen remontin yhteydessä on otettu käyttöön ns. porraskiipijä, joka mahdollistaa liikuntaesteisten kulkemisen yläkerran opetustiloihin. Oppilaitoksen pysäköintipaikoista osa varataan invapysäköintiin.

Kurinpito

Kurinpidossa opiskelijoita kohdellaan tasavertaisesti. Kurinpito on kaikille sama, opiskelijaan katsomatta. Kurinpito on myös kaikilta työntekijöiltä tasavertaista, kaikki puuttuvat epäkohtiin. Henkilökunnalta edellytetään työelämän pelisääntöjen noudattamista, vastuullista työkäyttäytymistä ja epäasialliseen käytökseen puututaan.

Kannustusohjeistus

Opiskelijalle annetaan realistista ja totuudenmukaista palautetta. Opiskelijoille jaetaan stipendejä opintojen aikana ja päättyessä.

Opiskelun ja työn sekä ja perhe-elämän ja aktiivisen urheilun yhdistäminen

Urheiluakatemia mahdollistaa opintojen ja aktiiviurheilun yhdistämisen.

Henkilöstöryhmillä on omat etätyön pelisäännöt. Toimistotyöntekijöillä on liukuva työaika, opettajilla sidottua ja sitomatonta työtä. Ammatilliset ohjaajat voivat tehdä etätyötä, jos on tarve.

Yhdenvertaisuuden edistäminen henkilökunnan osalta

Toiminta	Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuuhenkilöt	Seuranta/Mittarit
Rekrytointi	Kaikilla pätevilla hakijoilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet tulla valituksi. Rekrytointiprosessissa ei syrjitä ketään ja moninaisuutta arvostetaan.	Yhdenvertainen rekrytointiprosessi. Ohjeistetaan rekrytoijia toimimaan yhdenvertaisesti rekrytointiprosessin aikana. Tehdään rekrytointiprosessiin palautelomake Otetaan käyttöön anonyymi rekrytointi	Esimiehet Henkilöstöpäällikkö Tasa-arvotyöryhmä henkilöstösihteeri	Kuntarekryn tilastot hakeneista ja valituista, Rekrytointiprosessin palautteet Lomake laadittu. Kuntarekryn anonyymi rekrytointi toteutuu.
Perehdyttäminen	Työntekijöillä on yhdenvertainen perehdyttämisprosessi, joissa huomioidaan yksilöiden tarpeet.	Perehdytysohjelman noudattaminen Perehdyttämisprosessista kerätään palautetta. Perehdyttäjien perehdyttäminen Perehdyttämisohjelman kehittäminen.	Esihenkilöt/ perehdyttäjät Henkilöstöpäällikkö Tasa-arvotyöryhmä	Palautteet perehdytyksestä, palautekeskustelussa. Kehitetty ohjelma ja mentorien valmennus Palautelomake laadittu
Henkilöstön palkkaus	Palkkaus ja työehdot ovat oikeudenmukaiset. Samasta ja samanarvoisesta työstä maksetaan sama palkka. Järjestelyerät kohdennetaan oikeudenmukaisesti.	Järjestelyerien läpinäkyvä ja objektiivinen kohdentaminen Järjestelyerien kohdentamisesta tiedotetaan	Henkilöstöpäällikkö, esihenkilöt, KT-yhteyshenkilö (elinvoimajohtaja) Luottamushenkilöt ja työnantajan edustajat	Palkkatilastot, henkilöstökysely tehtävänmukaisten lisien kirjaaminen intraan

Henkilöstön kehittäminen	Koko henkilöstöllä on mahdollisuus ammattitaidon ja oman työn kehittämiseen. Kehittämiseen varataan aikaa tasapuolisesti työtehtävien mukaan.	Yhdenvertaisuuden huomioiminen tiimeissä jäsenten kehittämisen suunnittelutyössä. Tiimin osaamisen ja osaamisen kehittämisen näkyväksi tekeminen. Kaikki henkilöstön koulutukset kirjataan Populukseen.	Tiimit ja tiiminvetäjät, henkilöstöpäällikkö, esimies. Johtotiimi, tiimit Henkilöstö, henkilöstöpäällikkö	Henkilöstötilastot ja -kysely, tiimin kehityskeskustelut Tuloskortti ja sen seuranta. Populuksen tilastot koulutuksiin ja työelämäjaksolle osallistuneista.
---------------------------------	---	---	---	---

Työyhteisö ja työkuultuuri	Kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti. Esihenkilöt osaavat ottaa monimuotoisuuden huomioon. Kaikki henkilökunnan jäsenet ovat tasa-arvoisia. Tiimeissä toteutuu tasa-arvoisuus	Monimuotoisuuden huomioiminen esimerkiksi työyhteisön viestinnässä (selkokieli). Tavoitellaan sukupuolineutraalia puhetyyliä.	Johtotiimi, henkilöstöpäällikkö, esimiehet koko henkilökunta	Henkilöstön palautteet Seurataan henkilöstökyselyn tasa-arvoon liittyvien kysymysten vastauksia.
Tehtäväjärjestelyt ja työolot	Kehitetään tiimien työskentelyä siten, että työtehtävien jakautuminen on tasapuolista. Mahdollisia erityistarpeita pyritään ottamaan huomioon. Erilaiset elämäntilanteet otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan. Tasapuoliset työolosuhteet.	Tehtäväjärjestelyt kirjataan tiimisopimukseen ja sitä seurataan ja päivitetään säännöllisesti. Jokaiselle työntekijälle taataan työrauha sekä arvostus. Työolosuhteiden kartoittaminen.	Tiimit, henkilöstöpäällikkö kaikki Henkilöstöpäällikkö Työsuojelu	Tiimien kokoukset, kehityskeskustelut Henkilöstökysely Ilmoitukset, Henkilöstökysely Muistiot

Yhdenvertaisuuden edistäminen opiskelijoiden osalta

Toiminta	Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuuhenkilöt	Seuranta/Mittarit
Markkinointi /Hakeutuminen	Kaikilla soveltuvilla hakijoilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet tulla valituksi. Hakuprosessissa ei syrjitä ketään.	Selkokieliset markkinointitekstit Kuvat valitaan yhdenvertaisuus huomioiden Teksti-puheeksi - toiminnon käyttöönotto	Osuma-tiimi ja vastuuopettajat	Hakijapalaute jatkuvan haun hakijoille palautteen kerääminen
Opiskelijan ohjaus	Opiskelijoiden perehdyttäminen koulu- ja työtiloihin. Opintoihin ohjausta.	Järjestetään kaikille yhteishausta valituille yhteinen orientaatiojakso. -> vastuuopettajille mallinnetaan selkeä malli läpi käytävistä asioista. Järjestetään jatkuvan haun opiskelijoille orientaatiojakso 4 krt/vuodessa. Opinto-ohjaajat ovat saavutettavissa ja vastuuopettajat ohjaavat opiskelijoita hyödyntämään palvelua. Koto-koulutuksissa vastuuopettaja hoitaa ohjausta. Vastuuopettaja ohjaa opiskelijaa kaikissa vaiheissa opintojen aikana. Hoks-keskustelut pidetään kolmen kuukauden välein.	Opiskelijapalveluiden johtaja, vastuuopettajat, opinto-ohjaajat, erityisopettajat, yto-opettajat ja yto-paja	Opinnoissa eteneminen
Uraohjaus	Saada tasapuolisesti kaikille opiskelijoille mahdollisuus opiskelujen aikaiseen työskentelyyn tai harjoitteluun.	Vastuuopettaja ohjaa opiskelijaa. Jobpari esittäytyy säännöllisesti kaikille opiskelijoille.	Vastuuopettaja, opinto-ohjaajat, Jobparin henkilökunta	Opiskelijan työllistymisen valmistumisen jälkeen tai jatko-opintoihin suuntautuminen.

	Uraohjausta hyödynnetään opintojen jälkeisen työllistymisen edistämiseksi. Valmistuneiden avuksi järjestettyä palvelua hyödynnetään	Urasuunnitelma laaditaan opiskelujen alkaessa, sitä päivitetään hoks-keskustelun yhteydessä ja valmistuvan opiskelijan hoks-keskustelussa. Koto-koulutukseen rakennetaan malli opintojen ja työllistymisen ohjauksesta.	Kajo-tiimi ja Oppimisen tuki -tiimi	Hoks tehty kaikille tutkinto-opiskelijoille
Kiusaaminen, syrjintä sekä sukupuolinen häirintä	Syrjintä- ja kiusaamistapaukset sekä seksuaaliset häirintätapaukset sekä netissä tapahtuva kiusaaminen tunnistetaan ja niihin puututaan tehokkaasti.	Järjestyssäännöt ja muut ohjeet eri tilanteiden käsittelemiseksi. Monialainen työryhmä käsittelee tarvittaessa. Someturvataitojen vahvistaminen ja netissä tapahtuva kiusaaminen nostetaan teemaksi terveystiedon ja työelämätaitojen opetussisältöihin.	Vastuuopettaja, tuutorit, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä. Terveystiedon opettaja, työelämätaitojen opettaja, yto-tiimi.	Opiskelijapalautteet
	Poissaoloihin ja opintojen etenemättömyyteen puututaan tasapuolisesti ja esim. ikä ei vaikuta poissaoloihin reagoimiseen.		vastuuopettajat, opiskelijapalveluiden johtaja	

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön toimintamallit opiskelussa

Opiskelijoiden koulutukseen hakeutuminen ja valinta

Haastattelujen tarkoituksena on selvittää hakijoiden motivaatio ja urasuunnitelmat. Hakijan terveydentilaa kysytään vain hänen työturvallisuutensa varmistamiseksi tulevaisuudessa tehtävissä ja koulutuksen aikana. Kysymykset raskaudesta ja perhesuunnitelmista eivät ole sallittuja.

Sosiaali-, terveys- ja kasvatusalalla sekä logistiikan alalla noudatetaan SORA-lainsäädäntöä. SORA-säädösten tavoitteena on parantaa koulutuksen ja sen jälkeisen työelämän turvallisuutta ja lisätä koulutuksen ja tutkinnon järjestäjien mahdollisuutta puuttua opiskelijoiden soveltumattomuuteen ja häntä koskeviin turvallisuuskysymyksiin. Säädosmuutoksilla pyritään edistämään potilas- ja asiakasturvallisuutta, liikenteen turvallisuutta, alaikäisten turvallisuutta sekä opiskelijan itsensä ja opiskelu- ja työyhteisöön turvallisuutta. Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön ja koulutuksenjärjestäjällä on velvollisuus laatia turvallisuutta parantavia määräyksiä ja valvoa niiden noudattamista. Säädökset koskevat myös aikuiskoulutusta.

Tavoitteena on varmistaa opiskelijoiden oikeusturva opiskeluun liittyvissä ongelmatilanteissa sekä selkeyttää ja kehittää sääntelyä, siten että menettelyt perustuvat lainsäädäntöön. Koulutuksen järjestäjillä on yhteiset ja ennalta sovitut pelisäännöt, joiden mukaan opiskelijoita pystytään kohtelemaan mahdollisimman yhdenvertaisesti.

SORA-lainsäädännöllä määritellään

- tutkintokohtaiset terveysvaatimukset ammatillisessa koulutuksessa
- opiskelu-oikeuden peruuttaminen ja palauttaminen, jos opintoihin tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia
- huumausainetestaus
- kurinpito

Koulutukseen hakeutujan ja opiskelijan on syytä perehtyä ammatillisen perustutkinnon rakenteeseen ja hakemaansa ammattialaan, joka perusteella hän voi itse pohtia, onko hänellä terveydellisiä edellytyksiä suorittaa alan tutkinto. Erityisesti astmaa, diabetesta, epilepsiaa tai muuta tasapainoon vaikuttavaa sairautta, sydän- ja verisuonitauteja, allergiaa ja käsi-ihottumaa sairastavien tai mikäli henkilöllä on näön tai kuulonheikkoutta tai tuki- ja liikuntaelimistön sairaus, tulisi mahdollisimman tarkoin selvittää etukäteen, miten heidän terveytensä soveltuu suunnitellulle ammattialalle.

Työ- ja opiskeluolosuhteiden sopivuus

Työ- ja opiskeluolosuhteet sopivat kaikille. Henkilön fyysiset ja psyykkiset kyvyt otetaan huomioon. Samoin huomioidaan mahdollisuuksien mukaan erilaisten ryhmien erityistarpeet siltä osin kuin ne liittyvät työn ja opiskelun suorittamiseen.

Oppimisesteiden vähentäminen

Opiskelijalle tehtävät kartoitukset tekevät opiskelijan tietoiseksi kyvystään opiskella ja tavastaan oppia, mikä on tärkeä tuki oppimistaitojen kehittämisessä. Opiskelijoita, joilla on oppimisvaikeuksia, autetaan mahdollisuuksien

mukaan tukitoimilla. Opiskelijat, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, voivat saada opetusta suomen kielessä. Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän opiskelijapalveluissa opettajat ja ohjaajat tukevat erilaisia oppijoita ohjaustoimenpiteillä. Kaikki tukitoimet kirjataan opiskelijan hoksiin.

Opinto-ohjaus

Opinto-ohjauksessa esitellään opiskelijoille tasapuolisesti eri ammattialoja ja -ammatteja sekä tutustutaan alojen vaatimuksiin, opiskelupaikkoihin ja pääsyvaatimuksiin. Opintopolkuja yksilöllistetään ja aikataulutetaan tarpeen mukaan. Tasa-arvon toteutumista tuetaan yksilöllistämällä opiskelijoiden opintopolkuja – tasa-arvo opetuksessa vahvistuu, kun opiskelijoille on mahdollisuus edetä opinnoissaan omien lähtökohtiensa ja tarpeidensa mukaisesti. Tutkinon suorituksen aikana päivitetään urasuunnitelmaa, mahdollistetaan kansainväliset polut ja väyläopinnot ammattikorkeakouluun sekä varmistetaan valmistumisen jälkeinen jatko-opintokelpoisuus.

Opiskelijoiden asema koulutuksen aikana

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän opiskelijoilla on sama asema opetuksessa riippumatta sukupuolesta, iästä, etnisestä tai kansallisesta alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta, vakaumuksesta, mielipiteestä, terveydentilasta, vammaisuudesta, sukupuolisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Kaikkien opiskelijoiden on voitava hyötyä samanarvoisesti kaikista toiminnoista ja järjestelyistä, jotka ovat koulutuksen osana.

Ei-suomenkielisten suomen kielen taito

Mikäli koulutus on suunnattu maahanmuuttajille ja osallistuminen edellyttää tietyn tason suomen kielen osaamista, on osaamisen taso ilmoitettava koulutuksen esitteissä ja ennakkotiedotuksessa. Opetuskielenä on suomi, hakijan suomen kielen taidon on oltava riittävä, jotta hänet voidaan valita koulutukseen. Hakijan suomen kielen taito testataan ennen opiskelijavalintaa.

Opiskelijan vaikutusmahdollisuudet

Opiskelija voi vaikuttaa opiskeluunsa liittyviin asioihin henkilökohtaisen osaamisenkehittämissuunnitelman (HOKS) kautta. Opiskelijat voivat vaikuttaa opiskeluoloihin ja yleisten käytäntöjen kehittämiseen antamalla kehittämis ehdotuksen tai palautteen palautejärjestelmien kautta. Tutorit ajavat opiskelijoiden asioita tuomalla esiin kehittämis ehdotuksia ja muita ideoita.

Opetustilanteissa pyritään huomioimaan seuraavia tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviä asioita:

- syrjinnän ja epätasa-arvoisen toiminnan ehkäiseminen/varhainen puuttuminen
- kiusaamisen tunnistaminen ja mahdollisimman varhainen puuttuminen
- seksuaalisen häirinnän tunnistaminen ja mahdollisimman varhainen lopettaminen
- ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja noudattaminen
- yhdenvertaisuuteen perustuvien opetusmenetelmien käyttö
- oman kulttuurin, kielen ja identiteetin tukeminen
- suvaitsevaisuuden edistäminen
- elinikäiseen oppimiseen tarvittavien valmiuksien edistäminen
- kansainvälisyyden edistäminen
- sosiaaliseen vuorovaikutukseen kannustaminen
- riittävä resursointi opetukseen ja ohjaukseen
- riittävät ohjaus- ja tukipalvelut opiskelijoille
- arvioinnin perusteet kerrotaan opiskelijoille tutkinnon osan/opintojakson alussa

- opiskelijoilla on käytössä oppilaitoksen sähköposti- ja wilma-tunnukset sekä mahdollisuus O365-ohjelmien lataamiseen myös omalle koneelle.

Seuranta ja tiedottaminen

Seuranta

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kuvaavia tekijöitä, kuten perhepoliittisten vapaiden käyttöä, sukupuoli- ja ikärakennetta, henkilöstön työtyytyväisyyspalautetta ja opiskelijoiden opiskelijapalautetta, seurataan vuosittain osana Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän toimintakertomusta. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmä kokoontuu vuosittain käsittelemään henkilöstökyselyn ja opiskelijapalautteiden tuloksia sekä toimintakertomuksen koontitietoja. Samalla työryhmä päivittää tavoitteet kuluvalle ja seuraavalle vuodelle.

Vuosittain kartoitetaan henkilöstön osalta:

- henkilöstön ikä- ja sukupuolirakenne
- Perhepoliittisten vapaiden käyttö
- palkat hinnoitteluryhmittäin
- miesten ja naisten palkkaerot
- henkilöstötutkimuksen tulokset

Vuosittain kartoitetaan opiskelijoiden osalta:

- opiskelijoiden määrä
- opiskelijoiden ikähaarukka
- opiskelijoiden määrä aloittain
- opiskelijapalautteiden tuloksia

Yhteistoimintaryhmä perehtyy säännöllisesti tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus –tilanteeseen ja käsittelee aloite/palautelaatikoiden sisältöä. Yhteistoimintaryhmä antaa tarvittaessa kannanottoja ja toimenpide-ehdotuksia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi organisaatiossa.

Tiedottaminen:

Henkilöstölle tiedotetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta vuosittain ja uusien työntekijöiden perehdyttämisen yhteydessä. Opiskelijoille suunnitelma käydään läpi orientaatioviikon yhteydessä.

Yhteistoimintaryhmän käsittelemä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma löytyy IMS:stä. Tasa-arvolain mukaan tilannetta on seurattava vuosittain, vaikka tasa-arvoon liittyviä ongelmia ei olisikaan.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2024-2025

TAVOITE	VASTUUHENKIÖ	AJANKOHTA
Mahdollistaa opiskelijoiden eritasoinen eteneminen erityisesti suomen kielen opinnoissa	koulutusjohtaja	2024
Työnhakijoiden palautejärjestelmän tulosten hyödyntäminen	henkilöstöpäällikkö	
Vastuuopettajille laaditaan selkeä toimintamalli orientaatiojaksoille (mitä opettajalta edellytetään ja mitä on jo käyty yhdessä)	Opiskelijapalveluiden johtaja ja opintojen ohjaus, Osumatiimi	2024
turvakävelyn toteuttaminen kaikille aloittaville opiskelijoille - toteutumisen seuranta toimitilasovelluksen kautta	Opiskelijapalvelut ja vastuuopettajat seuranta työsuojelutiimi	Uusien opiskelijoiden aloittaessa opinnot seuranta 2024
Kiinnitetään huomiota opetusmateriaalin ja opetuksen selkokielisyyteen. Pyritään lisäämään nettisivuille selkokielen, kuunneltava versio.	Erityisopettajat, opettajat, viestintä	
Esteettömyyden lisääminen: - Invapaikkojen lisääminen - Kiinteistöjen perusparannusten yhteydessä huomioidaan esteettömyys ja hissien tarve - tilojen selkeä merkintä ja opasteiden päivittäminen	Johtotiimi, palveluesimies	2024
Sukupuolineutraaliuden lisääminen - Unisex wc-tilojen lisääminen	Johtotiimi, palveluesimies	

Keskeinen lainsäädäntö

Yhdenvertaisuudesta, tasa-arvosta, tasapuolisesta kohtelusta ja syrjinnän kiellosta säädetään mm. seuraavissa laissa:

Suomen perustuslaki (731/1999)

Suomen perustuslain yhdenvertaisuuspykälä (6 §) kieltää yleisesti syrjinnän, eli ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Perustuslain mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Työsopimuslaki (55/2001)

Työsopimuslaki velvoittaa työntäjän huolehtimaan hyvästä ilmapiiristä työpaikalla. Työntäjältä edellytetään työntekijöiden tasapuolista kohtelua ja kielletään työntekijöiden asettaminen eri asemaan ilman hyväksyttävää perustetta.

Yhdenvertaisuuslaki (1347/2014)

Yhdenvertaisuuslain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Laki velvoittaa työnantaja arvioimaan ja edistämään yhdenvertaisuutta omassa toiminnassaan. Edistämisvelvollisuus koskee kaikkia laissa mainittuja syrjintäperusteita. Kiellettyjä syrjintäperusteita ovat ikä, etninen tai kansallinen alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, terveydentila, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuneisuus tai muu henkilöön liittyvä syy.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986, muutokset 1329/2014)

Lain naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Laissa kielletään myös sukupuoleen perustuva häirintä. Lain tarkoituksena on lisäksi estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Työturvallisuuslaki (738/2002)

Työturvallisuuslaki määrittelee työnantajan ja työntekijöiden velvollisuudet työturvallisuuden toteuttamiseksi sekä työsuojelun yhteistoiminnan perusteet ja käsittelee työpaikoilla esiintyviä haitta- ja vaaratekijöitä ja niiden ennakointia. Työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työajoista, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä, jos niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle. Tällöin on otettava huomioon mm. työntekijän ikä, sukupuoli, ammattitaito, ja muut hänen henkilökohtaiset edellytyksensä. Työturvallisuuslaki velvoittaa työnantajaa antamaan työntekijöille riittävän opastuksen työhön, työtehtäviin ja työoloihin sekä varmistamaan, että työntekijä on ymmärtänyt opastuksen.

Työturvallisuuslakia on muutettu 1.6.2023 siten, että siihen on lisätty työnantajan yleistä huolehtimisvelvoitetta ja työn vaarojen selvittämistä sekä arviointia ja työntekijälle annettavan opetuksen ja ohjauksen tarvetta. Työnantajan on esimerkiksi otettava huomioon työntekijän henkilökohtaiset ominaisuudet kuten esimerkiksi ikä ja sen tuomat vaatimukset työympäristölle.